

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blažé govorniki pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Körber na delu.

Že celih štirinajst dni se trudi dr. Körber, da sestavi novo ministrstvo. Zadnje dni se je oznanjalo, da se imenovanje nove vlade razglasi koncem tekočega tedna. Zdaj se je ta „najkasnejši“ termin zopet podaljšal, zdaj se pravi, da dobimo tekom prihodnjega tedna novo ministrstvo.

Körber, ki je na glasu, da je najduhovitejši vseh učencev grofa Taaffeja, vodi svojo akcijo z vso previdnostjo. Kaže se, kakor da smatra tajnost za najzanesljivejšo jamstvo uspeha. O vsebini njegovih pogajanj s posameznimi voditelji parlamentarnih strank se prav nič ne ve, ali vzlic temu je spoznati vedno jasnejše vsaj glavne konture Körberjevega ministrstva.

Körber je izbran za eventualnega ministrskega predsednika, ker ima v svoji miznici pripravljen jezikovni zakon. Naloga, katero bo prihodnji vladi rešiti, je povsem precizno določena. Prihodnja vlada mora izposlovati indemiteto za nagodbene zakone, ki so bili uveljavljeni s § 14. in odobrenje zdaj s cesarsko odločbo provizorno uveljavljene kvote za dobo 9½ leta.

Za rešitev te naloge je neizogibno potrebno ne samo, da se doseže normalno funkcioniranje parlamenta, ampak potrebno je tudi, da si vlada za te predloge zagotovi večino. Baden je imel tako večino zagotovljeno, tudi Thun jo je imel. Körber pa jo bo moral šele pridobiti. Danes v parlamentu ni večine za nagodbene predloge, kajti večina Nemcev ne more zanje glasovati že z ozirom na njih dosedanje absolutno negativno stališče proti njej, dočim smatrajo Čehi nagodbo za „politicum“, za stvar, ki se pač dovoli prijazni vladi, nikdar in nikoli pa neprijazni. In na to stališče se bodo morali tudi slovenski poslanci postaviti.

Körber mora torej pred vsem sestaviti parlamentarno večino, s katero se zagotovi odobrenje nagodbenih zakonov. To je glavna stvar cele njegove akcije. Vse drugo ima samo namen, ta uspeh omogočiti. Doseči hoče Körber svoj namen na

ta način, da poskusi rešiti jezikovno vprašanje na Češkem vsaj v toliko, da nastane v parlamentu mir in poneha češka obstrukcija, ne da bi na njeno mesto stopila nemška, zanašajoč se, da se potem že dobi tudi za nagodbo potrebna večina, sestavljena deloma iz desničarjev in deloma iz levičarjev.

To je tudi vodilna misel Körberjevih posvetovanj z voditelji raznih strank, v to svrhu hoče vzeti v ministrstvo tudi uradniškega zaupnika levičarjev in uradniškega zaupnika Čehov, poleg katerih bo seveda kakor v vsaki drugi vladi sedel tudi minister za Gališko.

Že nesoglasje, ki vlada med nemškimi strankami glede imenovanja levičarskega ministra brez portfelja, priča, kako velike težave ima Körber premagati, predno je še prevzel vlado. A tudi če se mu posreči sestaviti novo ministrstvo, je pot do končnega smotra še sila dolga in trnjeva.

Mogoče je in tudi verjetno, da Körber dožene svojo akcijo vsaj v toliko, da sestavi novo ministrstvo, težko pa si je misliti, da se mu posreči sprava med Čehi in Nemci, in še težje, da dobi v parlamentu večino za nagodbo. Ta nagodba je že dve definitivni ministristvi uničila in dr. Körber gotovo računa z eventualnostjo, da tudi on ne zagotovi nagodbenim zakoncem parlamentarne zmage. Z ozirom na to, pa se utrjuje v političnih krogih čedalje bolj mnenje, da zahteva Körber izrednih pooblastil za slučaj, ako se češkonemška sprava ne doseže in ako se parlamentarna koalicijska za rešitev nagodbe ne da ustanoviti, a prvo tako sredstvo bi bil razpust poslanske zbornice.

Šola in klerikalstvo.

Iz štajerskih učiteljskih krogov.

Sklicatelji učiteljskega shoda v Mariboru morajo imeti precej nemirno vest, sicer bi se kar toliko ne opravičevali. Zdi se nam skoraj, kakor da bi jih bilo sram, da so se dali rabiti kot sredstvo v doseg klerikalnih namenov. „Popotnik“, kateri je

prijavil poziv na shod na prvi strani, skrčil je poročilo o shodu na 14 vrst, katere so ponatisnjene na zadnji strani lista. Prav obširno in natančno je pa o shodu poročal „Slov. Gospodar“, kar pač dovolj jasno priča, da je bil ta shod prav tako klerikalni manever za učitelje na Štajerskem, kakor so bile duhovne vaje za one na Kranjskem. Obeh teh manevrov edini namen je bil, razdružiti slov. učiteljstvo v slabotne stranke in stranci, a vse drugo bilo je popolnoma postranska stvar.

Način, po katerem bi se naj to dogled, bil je drugi na Kranjskem in drugi na Štajerskem. Na Kranjskem je ta klerikalni manever rodil Jakliča in njegovega „Učitelja“, na Štajerskem pa Črneja in par histeričnih učiteljic. Ako pa vsi ti mislijo, da so prišli s tem pri klerikalcih v posebno milost, tedaj se jako motijo, kajti klerikalizem že po svojem šoli in učiteljstvu nikdar naklonjen biti ne more. Kako resnično je to, dokazujejo neovrgljivo vsi klerikalni listi, zlasti pa še „Slov. Gospodar“. Le prelistajte samo nekaj letnikov tega lista in našli boste, kako je ves čas hujskal in šuntal proti novim stavbam šolskih poslopj, in kako je prav po farizejsko vse tako zavijal, kakor da bi bili edini proizveditelji teh stavb in dotičnih plačil učitelji. Ta neprestana hujskanja presedala so celo sicer mirnemu, krotkemu in čez vse potrpežljivemu „Popotniku“ ter se je ta toliko omožatil, da je enkrat vsa ta očitanja prav rezko in odločno zavrnil. Koliko pa je moral učiteljstvo vsled tega hujskanja pretrpeti, o tem bi se lahko napisale cele knjige.

Ravno tako kakor novim šolskim stavbam je sovražen klerikalizem tudi učiteljstvu samemu. V pismu in govoru se učiteljem očita, da so za svoje malo vredno in malenkostno delo še predobro plačani, kakor tudi, da je učiteljstvo in šola zakrivila vse gorje, ki tare človeštvo. Ko je enkrat neki župnik po naključju dobil v roke nakaznico, s katero se je doposlala dotičnemu nadučitelju mesečna plača v

znesku 55 gl., je ta kakor besen dirjal okrog po krčmah ter povsod kričal, da je to nezaslišano, da ima učitelj, ki se je tako malo učil, in ki nima drugega dela, kakor da vsak dan po pet ur v šoli posedi, več plače, kakor župnik, ki je toliko študiral. Jako duhovit je bil tudi tisti dekan, ki je učitelje primerjal lovskim psom, ki baje tem bolj love, čim višje košarice s kruhom visé. Kako klerikalizem spoštuje naš stan, in kako povzdiguje naš ugled med ljudstvom, o vsem tem imamo dovolj dokazov v klerikalnih listih. Na stotine posameznih slučajev bi lahko navedli, ki vsi pričajo, koliki nasprotniki učiteljstva so klerikalci, in kako močno si povsod prizadevajo učiteljstvu gmotno škodovati.

Pa še več! Klerikalci so tudi največji nasprotniki sedaj veljavnih šolskih postav. Ko je pred leti neki slovenski list prijavil članek, v katerem je razmotrival o dobrodejnem vplivu novih šolskih zakonov za razširjenje prosvete med slovenskim ljudstvom, razsrdili so se vsled tega klerikalni duhovi tako silno, da so ubogega urednika, kateri pri pisanju dotičnega članka gotovo ni nič hudega slutil, posadili na obtožno klopo, ter so mu brali take levite, da so mu skoraj do cela sapo zaprli. Zato pa tudi o tridesetletnici šolskih zakonov kar besedice ni črnil. Pri zborovanju katoliškega šolskega društva, katero se je vršilo lansko leto na Dunaju, se je vsestransko povdarjalo, da je temu društvu prva in najimenojnjejša naloga ta, da se sedanji šolski zakoni ali odpravijo ali pa vsaj v katoliškem smislu preuredijo. In kakor smo čitali v klerikalnih listih, se baje šolsko društvo z istim namenom osnuje tudi pri nas na Slovenskem. Vse to gotovo dovolj jasno priča, da je klerikalizem doskraj sovražen šoli, učiteljstvu in novim šolskim postavam, in kdor tega ne vidi, tisti je ali slep ali pa je popolnoma omamljen od poklonov farizejskih klerikalcev.

Shod v Mariboru se toraj nikakor ni sklical radi vere ali verozakona, s katero trditvijo so se slepili nerazumni ljudje, tem-

LISTEK.

Predpustno pismo.

Za nami, vse za nami kar je bilo: staro leto, stara vlada s Claryjem, Kindingerjem in drugimi korifeji, stari kraljevi, stare dopisnice in celo staroletnega snega ni več. Vse novo in sveže imamo danes. Kaj vse nam bo prineslo novo leto, še ne vemo, morda se bo nova vlada za Slovence toliko brigala kot za lanske sneg, ali pa kolikor se nekateri poslanci za svoje volilce, — za danes konstatujem jaz samo to, da sem vesel novega snega in pa treh kraljev, ki so nam odprli predpustno sezono, ki bo trajala letos sedem tednov in nekaj čez, torej dovolj dolgo za tiste, ki že „noré“, kakor tudi za tiste, ki še bodo!

Carne-vale! ... Po konsumnih društvih se že oglašata harmonika in klarinet, po brumnih „oštarjih“ pa flavta in „bombardon“. Veseljaški kaplani in mladi župniki imajo sedaj opravka preko glave podnevi in ponoči, saj čas pokore je še daleč in tudi škof se je vsaj za nekaj časa — izpisal.

Po naših liberalnih mestih in trgih buče pa veliki in mali orkestri, kakor jim baš kaže njih finančni barometer ...

Baje pa se tudi z godbo na klavirju prav izvrstno pleše. „Plesne vaje“ naše čitalnice n. pr. so vsak teden bolj obiskane; spočetka je bilo dvakrat več gospodov kakor dam, sedaj se je vspricho primerne agitacije število plesalk in plesalcev že izjednačilo, — še par „vaj“, in preselijo se v veliko dvorano. Bravo! Morda doživimo letošnji predpust zopet Vodnikov ples! Dal Bog! Kvarna in žaljiva ekskluzivnost nekih krogov se izgublja in vrača se stari duh demokratičnosti. To je veselo. Morda doživimo še letošnji predpust, da se zberó na čitalničnem bala mnogoštevilno zastopniki in zastopnice vseh meščanskih krogov v iskreni prijaznosti! In potem se bodo jezili najbolj oni, ki so trdili, da „frakarstvo“ umori našo čitalnico.

„Nar. dom“ je danes resnično dom naroda in to mora ostati!

Konkurenčno društvo liberalne čitalnice, slavní „Meščanski klub“ v „Kat. domu“ je imel že svoj letošnji sijajni bal. Toda obnesel se je sila klaverno. Častniki so vrnili vabila ter se enkrat za vselej zahvalili za čast, da bi plesali pod papeževim in škofovim protektoratom v tisti dolgočasni in kmetsko neokusni dvorani s farovskiimi kuharicami in deklarirani s drugimi takimi devicami, ki — kakor so same izjavile — ne ljubijo „bonbončkov“, še manj pa parfuma ... Nò, veselica v

„Kat. domu“ se je vršila torej brez oficirjev. To pa ni največja nesreča. Stroški za godbo so znašali 36 gl. 80 kr. in za pevce 19 gl. 80 kr. Koliko so znašali stroški za dekoracije, pa ne vem. Vem pa, da so znašali dohodki celih — 26 gl.! Deficit je pokril menda katoliški sklad, a aranžerji Štefe, Kregar in dr. Brejko so sklenili, da sijajnega bala ne prirede več v „Katoliškem domu“.

Predpust vpliva na razne ljudi in kroge v različni meri: Na angleške generale in vojsko tako kakor Buri godejo, na ministrskega kandidata dr. Körberja in Gautscha tako kakor Čehi in nemškonacionalci piskajo. Ljubljanske nemškonacionalce pa je začela že pred sezono trkati luna, kar se je videlo oni dan v kazini, ko je jurist W. v alkoholovi megli prerokoval nemškemu publiku, da sledi staremu stoletju — „ein deutsches Jahrhundert“. To prorokovanje je tudi vzrok, da noré zdaj ljubljanski „Karfiolci“ v pruskih čepicah, v katerih so podobni v resnici onim maškaram, ki so se drville včasih na pustni torek okoli naše „Zvezde“. V predpustu se seveda liberalno dovoli vsakomur noreti, ne pa tudi v resnih dneh; če bi pa vendarle tudi v takem času noreli, bi se utegnili uveljaviti znani H. Heinejev recept.

Glede prihodnjega stoletja še nismo na jasnem, glede letošnjega predpusta pa

že, vsaj kolikor pride bilanca letošnjega leta v poštev. Novega finančnega ministra sicer še nimamo, pa to nas ne moti, da bi se predpustu „ne vrgli v naročje“ kolikor bodo — krone dopuščale, ali druga je z našim — barjem! Tega so začeli Barjani kar sami „sušiti“, ne sicer „na papirju“ kakor država, pač pa z odpotovanjem v — Ameriko, pustivši doma žene in otroke, ki bodo čekali spomladi, da jo udarijo tudi za njimi, ko sneg skopni in pa dolarji pripihajo iz Amerike! ...

V tem dolgem predpustu bo pa treba tudi v obče zmernosti, kajti „tolarji“ po pet kron so še v „kovačnici“, s „ficki“ se pa ne da dosti pomagati, ker se jih itak vse boji. Zato je v jednem oziru dobro, da je začel rotovž zglasovalne tiskovine za „ficke“ prodajati, — nekaj jih bo že manj, predno bodo na mestnem stolpu na ljubljanskem gradu tisto kád prvikrat kvšku pčegnili in na „Mestnem domu“ prvikrat uro navili! — Ali po pravici rečeno: Z novim denarjem sploh ni sreče pri nas, ker je bil že „preklet“, predno nam je prišel v pest, in zato nam, kakor bi kaplan Plečnik dejal, tudi nič ne „zaleže“, — njemu pa, ker je v šentpeterski fari vender še dosti tako priprostitih ljudi, da mu ga nosijo! ... Carne vale! ...

Denar je klerikalni gospódi po farovžih od liberalcev kot klerikalcev, framasonov

več edino le radi tega, da bi se tako med složno učiteljstvo zabilagalo, katera bi isto, ako ne več, vsaj v dve stranki razcepila. Klerikalci namreč ravno tako dobro vedo, kakor mi, da ga pri nas ni niti enega učitelja, ki bi v resnici mislil na odpravo verskega pouka, s čimur bi se sicer kršil tudi šolski zakon, katerega izpolnjevanje je vsak učitelj s svojo prisego zavezan. In v čast vsega slovenskega učiteljstva hodi rečeno, da ono veroučiteljem nikjer ne dela najmanjših spotik, da to učiteljstvo versko odgojo mladine dosti bolj pospešuje kakor mnogo veroučiteljev, ki ta pouk naravnost zanemarjajo, in kar je še več, ki tudi s svojim življenjem ne dajejo posebno posnemanja vrednih izglede. Vse, kar toraj klerikalci o tem govore in pišejo, je gola pretveza, s katero hočejo prave svoje namene prikriti. Kar naravnost neodpušljiva je pa trditve „Slov. Gospodarja“, da so se učitelji izneverili svojemu narodu in morebiti tudi se svojem cesarju, češ, da so zapustili staro slovensko geslo. To sumničenje je tako podlo, zlobno in hudobno, da se nam ne zdi vredno nanj obširneje odgovarjati, kajti uverjeni smo, da tega niti najpristnejši klerikalci sami ne verjamejo. Toliko pa vendar povemo, da so v vrstah nasprotnikov klerikalnega manevra v Mariboru najodličnejši in najdelavnejši rodoljubi, kojih značaj je vsestransko nemadeževan, in ki dolžnosti svojega poklica zvesto in natančno izpolnjujejo. Svojim načelom pa, ki se nikakor ne ujemajo s klerikalizmom, ostanejo zvesti tudi zanaprej, bodisi tudi, da jih glasilo mariborskega učiteljskega shoda pahne med narodne odpadnike ter jih morebiti celo kot brezverce obsodi na gromado.

Če bi bili klerikalci narodni interesi že res toliko pri srcu, tedaj bi pač morali biti največji in najiskrenjši prijatelji učiteljske „Zaveze“, v kateri je bilo vsaj dosedaj združeno vse slovensko odločno narodno učiteljstvo. Kako prijazni so pa „Zavezi“ klerikalci v resnici, o tem nas je dovolj poučilo njihovo časopisje v minulem letu.

Resolucija, v kateri se je slovensko učiteljstvo izjavilo, da hoče skupno z duhovščino delovati v prid in blagor slovenske mladine, sprejela se je pri nekem zborovanju „Zaveze“ že davno pred mariborskim shodom. Kak pa je bil odgovor, katerega je takrat klerikalizem po prvem svojem proroku na to resolucijo učiteljstvu podal? Reklo se je, da so učitelji polovičarji, od kojih ima komaj 10.000 toliko pаметi in znanja, kakor najzadnji kaplanček, da se torej taki ljudje ne morejo nikdar smatrati enakoveljnimi z duhovnikom, in da je toraj skupno delovanje duhovščine z učiteljstvom le takrat mogoče, ako učiteljstvo to dejstvo pripozna ter je duhovščini vseskozi pokorna. In kakor so mislili in sodili klerikalci o učiteljih takrat, ravno tako mislijo o njih tudi še dandanes ter se lahkovernežem le pomilovaje jih posmejujejo. Pri shodu avstrijskega učiteljstva na Dunaju razpravljalo in posvetovalo se

kot socialnih demokratov jednako dober, in uživa tisto ravnopravnost kakor pri Židih, in tudi — dovelj jim ga ni nikoli! In kako tudi ne, saj jim je vendar prva skrb: „nebeško kraljestvo“ že na tem svetu, potem ko že v to nič več ne more, potem pride na vrsto stoprav ono. Navadno pa priporočajo gospodje v farovžih za nas najprej nebeški raj onkraj groba, za-se ga pa iščejo — le to stran groba.

Tam blizu idrijske meje pride oni dan k župniku premočen kmet po opravkih. Mladi župnik dr. Missijeve šole mu mej pogovorom reče: Poglejte, ali niste vi, kmetje — liberalci; v cerkev hodite, v farovž nosite za maše, zunaj cerkve se mi pa posmehuje, ko vam tožim, da stanujem v zanemarjenem farovžu z nizkimi okni v I. nadstropju, namestu da bi mi napravili spodoben farovž! — „Eh, gospod fajmošter, kako ste čudni! Sami ste, nič družine nimate, pa če jo morda tudi kje kaj imate, — kaj nam mari, vendar pa imate vso hišo, osem sob in družih prostorov, vse sami in zastonj, in lahko plešete z dvema kuharicama notri, a še niste zadovoljni. Mi pa, ki vas vzdržujemo, mi stanujemo po bajtah, kakor Kristus v svojem času, pa moramo biti zadovoljni!“ — In prav je imel naš kmetič!

Prav za prav ima Falb tudi prav, ko je v letošnjo predpustno dobo vzel tudi

je edino le o zboljšani gmotnega stanja narodnega učiteljstva; o veri in verozakonu se pri tem shodu ni spregovorila niti besedica. Pa vkljub temu je strah pred tem shodom klerikalce kar pretresel, in njihovo časopisje pri nas in drugod je udeležnike in neudeležnike strastno napadalo. Pravi vzrok teh napadov bila je v prvi vrsti bojazen pred dobro organizacijo, katera je, kakor je ta shod očitno pokazal, mogoča, ne da bi bilo treba radi tega enemu ali drugemu zatajiti svojo vero ali svojo narodnost.

Svobodna bodi šola in svobodno bodi učiteljstvo, pravijo udeležniki mariborskega shoda; tej preobilnej svobodi pa bodi menda zaščitnik in varuh klerikalizem, ki je bil, kar svet stoji najbolj zakleti sovražnik vsake svobode. Res ne vemo, ali je tu večja nevednost ali naivnost!

Obeta se nam, da se bodo ta načela in opravičenja še nadalje razjasnjevala, in da se bodo ta razjasnila objavljala v glasilih „Zaveze“, od katere se zahteva „popolna nepristranost“. Tej nakani pa se mora kar najodločneje upreti vso napredno učiteljstvo. Ako so le ti najnovejši pristni klerikalci res tako nesramno predrznji, da hočejo med učiteljstvom še nadalje delati zrago, tedaj naj gnile in piškave plodove klerikalne svoje navdušenosti odlagajo v klerikalnih glasilih, ne pa v glasilih „Zaveze“, v kateri je združeno vse napredno in svobodnomiselno učiteljstvo. Kakor je „Zaveza“ slovesno izpovedala, da z učiteljskim shodom v Mariboru ni v nikaki zvezi, in da je poziv na ta shod prišel v Zavezi glasilo „Popotnik“ brez njenega vedenja in privolila, tako upamo in zahtevamo, da ostane tem svojim načelom zvesta tudi zanaprej in da ne bode v svojih glasilih nikdar dajala prostora ljudem, ki hočejo učiteljstvo še bolj razdružiti, kakor so je že, in kojih kolovodja nosi ime, ki — „nomen est omen“ ni zastoj „črno“.

Nekaj cerkvene zgodovine.

I.

Sedanji kardinal dr. Missia je naš novodobni boj proti klerikalizmu gledal iz oblakov škofovskega dostojanstva. Pošiljal je v boj nižje svoje duhovnike, sara pa jih le iz skritega koticčka dirigiral. Možu je bilo na tem, da si ohrani mesto mej avstrijskimi posvetnimi in duhovskimi fevdali, med katerimi je bil na glasu, da je jako pameten svetovalec, da, nekaj režiser te avstrijske velevalsti. Poučilen boj bi temu svetovalstvu utegnil škoditi. Dr. Missii je šlo za to višje vladanje, in to je pri vseh svojih korakih vpošteval.

Drugačen je naš sedanji kranjski škof. On gre sam osebnost na bojno polje in se sam udeležuje malih in večjih bojev. Po pastirskih pismih spuša krogle večjega kalibra na nasprotnike, z osnovanjem kat. konvikta pa hoče kar razstreliti sovražnike klerikalizma na Kranjskem in sploh na Slovenskem. Dovoljuje svojim nižjim duhovnikom da divjajo na bojišču kakor sami hočejo,

kritične dneve prve vrste in jih postavil na zadnji konec; ko bi jih bil postavil spredaj, bi marsikomu užitek pokvaril. Zanesljivost Falbovega prorokovanja seveda ni večja kakor Blaževega „žegna“ uspeh, toda kar se kritičnih dni v tem predpustu in Blaža Ravnika tiče, imajo nekaj skupnega na sebi: Kritične dneve bo imel Blaž Ravnik ves predpust, in plesati se mu ne bo menda več ljubilo, česar pa ni kriv Falb, a tudi Žvan ne, nego nevhvaležnost njegova do tega pozemskega življenja... Kritične predpustne dneve bodo imeli n. pr. tudi Angleži, katerim so ruski topovi v Afganistanu ves ples pokvarili, kritična za nas Cislajtance je — kvota, kateri se Madjari v pest smejejo, pa tudi nam, ki jo bomo plačevali, če ne v predpustu pa v postu, in kritični bodo dnevi za tista društva, ki bodo prirejala predpustne zabave, pa se pri tem ozirala le na nekritične Falbove dneve, na finančno kritične dneve svojih členov in družega občinstva pa ne! Tem pa v tem predpustu ni več pomoči, in tudi Blažev žegen jim ne bo pomagal, če ne bodo previdni. Kajti predpust vpliva silovito na človeško mošnjo in človeško srce, kakor pravi Kurentov častilec:

U kloster, je rekla, u kloster bom šla, Boga bodem tamkaj molila. — Pa komaj je pustna nedelja prišla, Moža je krog ogle lovila!

dopustil je neko gverila-vojno proti navedenim sovražnikom njegovega političnega principa.

Nekaterim Slovincem se vidi to nastopanje prav smešno; bodisi da so prepričani o tem, da pojema fevdaliteta tudi v Avstriji in da se bo skoraj tudi zadnje zidovje ta nekdanj velikanse gospodarske ter politične zgradbe podrlo in da tedaj to nastopanje višjega našega duhovnika ni smatrati resnim, bodisi da mislijo da je nastop kat. klerikalizma v našem času tudi v vseh drugih ozirih anarhizem, ker se danes narodi starejše kulture sami za to brigajo, kako urediti novo gospodarstvo tako, da bo kruh pravično med ljudmi razdeljen in da bo kruha za vse dosti. Ti moške mislijo, da so gospodarske, socialne, kulturne moči našega časa tako velikanse, da vse pod sebo zdrobijo, kar se jim na pot postavi in ti vidijo neko donkišoterijo v nastopanju naših klerikalcev. Ti se našemu bojevitemu klerikalizmu prav ljubeznjivo smejejo in nič ne storijo, da bi te donkišoterije prej konec bil.

Poleg teh so pa drugi, ki si mislijo, da je dobro, ako sami pripravljamo vsaj pota, da zamorejo te svetske moči, ki leže v zdajšnjem gospodarstvu ter v zdajšnji omiki, tudi na Slovenskem lože svoje delo storiti; ki premislijo, da brez dela nič ni, da mora tudi mali slovenski narod se udeležiti boja, ki se mu na njegovih tleh po njegovih klerikih vsak dan ponuja, ker ima zraven gospodarskih, socialnih ter kulturnih modernih teženj tudi gledati na to, da si ohrani slovanstvo, da ga ohrani za oni čas, ko bode na jugu Avstrije morebiti videl večjo, času primerno slovansko gospodarstvo in omiko. V tem boju gre tudi za to, da naš narod hitro ko mogoče pride do večje omike, ker drugače se prej potuji, predno svetske sile časa pri nas opravijo svoje delo in vržejo fevdalno teženje našega duhovenstva med staro šaro. Pomisliti je, da je prejšnje slabo gospodarstvo na slovenskem povzročilo, stagniranje našega gospodarstva ter omike, in da ta neomika naše ljudi goni na tuje dela iskat. Tega pa ne stori prevelika produkcija ljudi, ker ta izselitev bi se morala včasih ustaviti. Kakor vidimo, pa narašča od leta do leta. Kjer na tujem velika industrija svoje kulije potrebuje, tja sili danes slovenski človek. To znači, da na Slovenskem moderno gospodarstvo ter moderna omika še nimata dosti korenin, vsaj v masi naroda ne, kakor jih nemajo Slovaška, Poljska, ki podajajo tujini iste žrtve neomike in to v obliki veliko tisoč najčvrstejših kmetijskih ljudi.

V takem stanju ni rok križem držati, ni prepuščati klerikalizmu vsega. Znano je da smo doslej, — dobo reformacije izuzemši, — bili le v šoli tega klerikalizma ter v gospodarstvu fevdaliteta katoliške cerkve, ter da to gospodarstvo in ta šola iz nas po večjem ni družega napravila, kakor uboge, analfabetne delavce najnižje vrste za moderno industrijo tujine.

Naj si bo kaka klerikalna akcija s stališča moderne omike še tako smešna, z občnega narodovega stališča ni nobene podcenjevati, vsako je parirati. Saj je še dosti Slovencev, ki vsako nastopanje duhovnika smatrajo kot sveto in Bogu dopadljivo.

V korist tega boja hočemo v naslednjem podatki bralcem nekaj črtic iz zgodovine katoliške cerkve.

V Ljubljani, 13. januarja

K ministrski krizi.

Danes bodo imeli načelniki nemških strank na Dunaju posvetovanja glede položaja in glede svojega miniranja v bodočem Koerberjevem kabinetu. Po izjavi poslanca Pradeja, ki je danes nekaj zastopnik radikalnih levičarjev, je gotovo, da Nemci odklonijo nemškega ministra, ki bi bil vzet izmed parlamentarcev, ker bi si tako preveč vezali roke ter bi se za Koerberja prenapelo angažirati. Pač pa ne odklanjajo nemci ministra, ki bi bil vzet iz uradniških, ali sploh neparlamentarnih krogov. „N. Wr. Tgbl.“ je izdal že znano dejstvo, da vlada med posameznimi strankami levice neje dinost in da je to najvažnejši vzrok, da Nemci ne marajo ministra parlamentarca „Ostd. Rundschan“ in „Grazer Tgbl.“ se res norčujeta že iz raznih ministrskih kandidatov kakor so Pergelt, Funke, Stürgkh, Gross i. dr. Tudi dr. Lueger in princ Liechtenstein bi se ne branila port-

felja, zato se delata sedaj posebno nacionalna. Gotovo je, da vlada danes med voditelji levičarjev veliko nezaupanje in ljubo-sumje. Nihče ne privošči drugemu vplivnejšega mesta kakor ga ima sam. Tudi Poljaki so proti temu, da bi vstopil kak poljski parlamentarec v Koerberjev kabinet, češ novo ministrstvo bo imelo nalogo, dogmati spravo med Čehi in Nemci, torej opraviti delo, ki se Poljakov ne tiče. Za poljski kljub bi zagadelj ne bilo dobro, ako bi se mu z imenovanjem kakega njegovega člana ministrom naložila za pravno akcijo odgovornost. Chlendorfski si je znal doslej ohraniti zaupanje kluba in vse dežele. Zato naj ostane i poslej! Vprašanje, ali vstopi sekijski šef Rezek ali ne, še ni odločeno.

Maffia in italijanski vojni minister.

Pred Milanskim porotnim sodiščem se vrši obravnava v zadevi umora Notarbartola ter sedi na zatožni klopi poleg drugih tudi poslanec Panizzulo. Pred štirinajstimi dnevi je bil zaslišan kot pričja tudi vojni minister general Mirri. Njegovo pričevanje je vzbudilo največjo senzacijo, saj je Mirri dolžil vlado, oblastva, sodnike in dostojanstvenike, da so dajali Maffiji potuho, ter da se je celo vlada posluževala pri volitvah. To je mož, to je poštenjak, komur dopušča čista vest, da sodi in obsoja vse in vsakogar! Tako so pisali listi, a ne dolgo. Socialdemokratski časopisi so objavili korespondenco med višjim drž. pravdnikom Venturiniem in generalom Mirrijem. V teh pismih se obrača Mirri do Venturinija s prošnjo, naj prizaneso nekemu Saladiniju, ki je imel sicer na vesti več zločinov in celó umor, a je bil vladi med volitvami neobhodno potrebna agitatorična moč. Mirri je bil takrat kraljevski komisar na Siciliji. Saladini je bil pred sicilskimi porotniki res oproščen ter je dalje agitiral za vlado, dasi je bil člen Maffije. Mirri sam je dajal torej potuho Maffiji ter se je posluževal med volitvami. Ta razkritev socialdemokratskih listov je Mirrija silno blamirala, in Mirri je odstopil. Italijani imajo res smolo; jedva 14 dni se smejo radovati, da imajo med seboj vendar kakega poštenjaka, ko se že izkaže, da tudi ta ni nič boljši od drugih!

Vojna v Južni Afriki.

Razni škofje angleške cerkve so odredili, da se po njihovih škofijah na določene dni moli za zmago angleških čet v Južni Afriki. Proti temu protestira duhovnik Kennedy iz škofije Carlisle. V listu „Echo“ je namreč objavil pismo, v katerem vprašuje, kako more sploh kak duhovnik, ki je informiran, moliti za morilce in roparje, za zločinske napadalce in za zmago sile nad pravico? Vojno so povzročili kapitalisti, Chamberlain in Rhodes ter ima le ta namen: ugrabiti Burom zlate rudokope ter ustanoviti svetovno državo. In Kennedy zaključuje svoje pismo z besedami: „Kdor hoče za uspeh take vojne moliti, se mora obrniti do hudiča, a ne do Boga. Jaz nočem moliti hudiča niti v svojem niti v koga družega imenu. Za tak kultus nisem bil posvečen“. To pismo je za sedanje razmere na Angleškem docela značilno. — Iz Pretorije poročajo: Nekaj dni se privažajo po železnici neverjetne množine uplenjenega vojnega materiala. Tu je več sto šotorjev, nosilnic, korit za konje in vsa oprava pri Dundeu uplenjenega taborišča za 6000 mož. Neverjetno je, kaj vse so Angleži pripeljali seboj, n. pr. klavir, pernice, fino posodje iz porcelana, žal, deloma razbito, kajti nekatere naše bombe so padle baš med častnike, ko so sedeli pri obedu. Velikanske množine streljiva in živil, kar vse nam je seveda jako dobrodošlo. — Iz Kapstadta poročajo v „Frankfurter Zeitung“: Poraz Angležev pri Stormbergu je ustaško gibanje znatno podkrepilo. Tako pišejo iz King Williams Torona „Argus“: Vznemirajoče vesti prihajajo iz severja. Alice, Seymour Peddie, Komgha, Stutterheim in Cathcart prekipevajo od izdajstva in upornišva ter le čakajo primerne trenotke, ko se dvignejo. Med holandskimi prebivalci v teh krajih se vrše tajni shodi in zbori; kmetje so videti zelo trmasti in divji. „Wathman“ piše: Izdaja in ustaja dvigata svojo glavo; le jedno sredstvo poznamo proti temu, namreč Anglija naj vzame koloniji pravico samovladanja ter naj upelje vojaško upravo. Kako resne so razmere v Kaplandiji, je razvidno iz tega, da v nekaterih krogih, ki so posebno vznemirjeni, ljudje posameznih vasij

niti zapustiti ne smejo, ako nimajo dovoljenja. Tako dovoljenje pa dajejo le vojaški zapovedniki, in sicer samo ob nedeljah od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Tako hočejo Angleži zabraniti, da bi se ustaši raznih krajev združili. — Lord Methuen je menda duševno bolan, silo vznemirjen in živčno potr, tako da se je baje bati, da z blazne kakor general Yule, ki je bil premagan v Natalu. Maršal Roberts ga nadomesti baje z generalom Macdonaldom. — Kako škandalozno slabi in neverjetno nepredvidni so angleški poveljniki, kaže usoda polkovnika Watsona in njegovega Suffolk polka. Polkovnik Watson je peljal o polnoči svoje ljudi v zaključeni koloni na vrh nekega bližnjega hriba. Dospevši tja, je zbral okoli sebe vse častnike ter imel nanje ob jutranji zarji navduševalen nagovor. Nakrat pa se prikaže sovražnik v daljavi komaj 30 korakov ter ustrelil med častnike. Polkovnik Watson, njegov adjutant in dva druga častnika so obležali takoj mrtvi, še predno je mogel kdo izmed Angležev ustreliti na napadalce. Zadnji del kolone je bežal, ker je nekdo zaklical „Umaknite se!“ in le kakih 150 mož je ostalo, ki pa so se udali. Angleški poveljniki torej niti tega ne vedo, da treba predstraž in patrulji! Čudno ni torej, da je zavladovalo med vojaštvom veliko nezaupanje v nezmožne poveljnike. — Sedma divizija za Južno Afriko se je zamudila za teden dni, ker primanjkuje parnikov. Nekateri polki sploh se ne odnesejo, ker ni ladij za prevoz. — Važno brzojavko je odposlal general Buller iz Springfilda 11. t. m. v London: „Zasedel sem južno nabrežje reke Tugele pri Potgieters-Drift ter se polastil mostu. Reka narašča. Sovražnik je okoli štiri in pol milje severno močno utrjen“. Ako imajo Angleži most, se pač vname ondi še hud boj, predno jih puste Buri preko njega! Vest, da je padel Ladysmith, še ni potrjena. Poroča pa se, da je izgubil general White v zadnji bitki z Buri 14 mrtvih, 34 ranjenih častnikov ter 800 mož mrtvih in ranjenih. Preostalo mu je torej jedva še 1000 mož, ki se pač udadé v kratkem, če se že niso!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. januarja.

— **Osebnosti.** Deželni predsednik baron Hein se je vrnil včeraj z Dunaja. — Vpokojeni višji finančni svetnik gosp. Martin Škrbinc v Mariboru je imenovan nadzornikom deželnih doklad na pivo in žganje za Štajersko. — Za davčna pristava na Štajerskem sta imenovana davčna praktikanta gg. Franc Topolnik in Henrik Drogenik.

— **Zaveza slovenskih učiteljskih društev** je predvčerajšnjem po posebni deputaciji izročila gg. deželnemu odborniku dr. Tavčarju in županu Hribarju kot svojima častnima članoma jako lepi diplomi. Gosp. dr. Tavčar je pri tej priliki rekel, da je narodna stranka sklenila z učiteljstvom neločljivo zakonsko zvezo, katere ne razdere noben škof in noben kardinal, da narodna stranka stoji in pade z učiteljstvom.

— **Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko** se čedalje bolj razvija in zlasti naraščajo opravila, katera izvršuje za svoje člene vse brezplačno. V prvi vrsti stoji seveda še vedno boj proti konsumnim društvom. Nihče si niti v sanjah ne more predstavljati, kaj se vse godi pri teh društvih. Trgovsko in obrtno društvo je zbralo že mnogo materijala, ki dokazuje, da se pri nekaterih teh društvih na nezasišan način slepari ljudstvo, in da ta društva prav sistematično prezirajo tako zakone kakor svoja lastna pravila, kar bi se gotovo ne zgodilo, če bi politična oblastva in trgovsko sodišče postopala ostreje. Zaradi tega je potrebno, da „Trgovsko in obrtno društvo“ boj proti konsumnim društvom krepko nadaljuje, občinstvo pa naj je podpira s tem, da mu poroča o postopanju konsumnih društev. Razen mnogoštevilnih pritožb proti konsumnim društvom, ki jih je napravilo „Trgovsko in obrtno društvo“, je to za svoje člene tudi v raznih trgovskih, carinskih, obrtniških, davčnih in pravnih zadevah posredovalo, tako da se členi jako pogostoma poslužujejo društva. Z ozirom na to mnogostransko in uspešno delavnost „Trgovskega in obrtnega društva“ bi bilo želeli, da se ga oklenejo zlasti vsi trgovci.

njihova stanovska dolžnost, okleniti se svoje organizacije, ker je solidarnost vseh trgovcev pogoj, da se sedanje razmere premene, in da se zagotovi procvit trgovine in obrtnosti v naši deželi.

— **Škofovi zavodi za vzgajanje grobokopov slovenskega naroda** stali bodo v Št. Vidu nad Ljubljano. Kakor čujemo, kupil je škof 40 oral sveta, in to sveta, ki ga je doslej užival šentviški župnik. Zidanje se začne menda že letošnjo pomlad. Poroča se nam, da je škof sklenil, da ne dobi te stavbe noben ljubljanski stavbenik.

— **Kdo se moti?** S Pivke se nam piše: Pri nas je začelo danes zopet polagoma snežiti, in burja, ta srdita pihalka, se tudi že oglašča. V takih dnevih človek marsikaj razmislija in jaz sam med drugimi tudi to-le: škof Mahnič je „Slov. Narod“ prav toplo priporočal vsem, posebno pa bogoslovcem. Ako nam je znano misljenje, težnje in stremiljenje liberalcev, bomo se jim veliko lažje in krepkeje v bran postavili, misli je Mahnič, in prav je imel. Čim bolj kdo pozna nasprotnika, tem lažje se ga bode ubranil. Prav zato je priporočal „Slov. Narod“. In škof Jeglič? Oj, ti ljubi Bog, kolika razlika! Kar jeden toplo priporoča, to drugi naravnost zametuje, obsoja in še celo preklinja. Raz lece po deželi stresajo duhovniki ogenj in žveplo na uboge poslušalce, ker jih je nekaj med njimi, kateri berejo „Slov. Narod“. Dobra polovica priprostega ljudstva pa še omenjenega lista ne pozna; toda o tem pozneje. Priznavam resnico, da so škofje razsvetljeni od sv. Duha, in da zato nekoliko bolj razločujejo važne stvari, kakor pa mi navadni ljudje. Toda v tem slučaju se mora jeden motiti. Vaš list se bojuje tekom let za ista načela, ostal je popolnoma neizpremenjen: Od kod potem to nasprotstvo? Da bi sv. Duh iz ust škofa Mahniča o jedni in isti reči popolnoma drugače govoril, kakor pri škofu Jegliču, to je gotovo izključeno. Motiti se mora torej le škof. Rekel sem, da dobra polovica prebivalcev „Naroda“ še ne pozna. Ker pa slišijo vedno bombardiranje proti istemu, lotila se jih je silna radovednost, kakšen je pač ta list? Jaz bi potreboval najmanj kakih pet iztisov, ker me vedno prosijo zanj. Par možakov se bo naročilo na list; ugaja jim zelo. Vidite, g. urednik, tako vam bo ta netaktnost škofova rodila prav lepe uspehe. Smeh me posili vselej, ko vidim, kako napačno agitirajo proti listu. Verjemite mi, da bi bilo za one veliko bolje, ako bi list naravnost priporočali, kakor je to storil Mahnič. Dosegli bi vsaj toliko, da bi se nihče ne brigal zanj. Menda ne vedo, da prepovedan sad diši. Veliko je pač duhovnikov, kateri ne odobravajo škofovega počenja, toda kaj pomaga, ker so z malimi častnimi izjemami, vsi slepo orožje škofovo. Le-ta pleše s svojo gostobesednostjo semtertja, kakor suha kobilica po pokošeni travi, in za njim skačejo naši kaplani in župniki. Naj jim pomaga, kdor more!

— **Iz Bovca** se nam piše: In vendar si Ti še tukaj ostal!, vzkliknil sem, stopivši v našo čitalnico, ko sem zagledal 3. številko „Slovenskega Naroda“ na mizi. Napovedali so ti boj, bojkot od sovražne strani, toda ni se jim posrečilo. Ni bilo zadosti, da si prišel ob nedeljah na prižnico tudi pri nas, napovedali so ti še boj na vsej črti. Obdelovali so te na prižnici, seveda bolj od strani, v rokavicah. Bali so se imenovati tvoje častitljivo ime, obirali so te le okoli kraja. Dobro smo znali, kam pes tace moli, a molčali in čakali ugodnega trenutka. Prišlo je do občnega zbora čitalnice. Mej debatami vstal je gospod, kateri te je že na prižnici nekoliko dregal in predlagal, da te izbacemo izmed števila časopisov bovske čitalnice. Lepo ime si dobil. Še nikdar nisem slišal tako. Ali uganem, kako te je tvoj ljubi zaveznik krstil? Gotovo ne! No poslušaj — „smrad“, „gnoj“ te je imenoval. Kar dve imeni si dobil pri novem krstu — prav po gospodsko. Povabljeni so bili vsi oni, kateri so za tisti predlog, da vstanejo. In glej čudo! Vse je sedelo, kakor bi jih na stolice prilepil. Obrazi so bili resni, samo mesec je ravno tisti čas sijal skozi okno in se debelo smejal gospodu, kateri je tako slavno pogorel s svojim predlogom. Molčali so gospodje, molčalo vse v sobi, samo enakomerni tik tak

končati zborovanje. Ozrli smo se okoli in glej čudo! Gospod z njegovim predlogom in zaveznik njegov izginila sta iz čitalnice. Misli sta gospoda, da vsled njih bode vel drug duh v čitalnici, med našim ljudstvom. Istina je, da ostane tisti duh in prepričanje med nami, tudi če pride deset Abrahamov v Bovec. Dotični gospod je mislil, da obrodi pastirski list ljubljanskega škofa tudi v našem trgu obilen sad, a motil se je. Škoda je sejati tako seme na tla, katera niso sposobna, da bi rodila sad iz onega semena, katero je iz klerikalnega magazina, kajti „mi stojimo trdni kot zidovi grada!“

— **V Črnem Vrh pri Idriji** obstoji gospodarsko društvo, ki postopa prav tako, kakor vse klerikalne „kozule“. Svedci so pač povsod jednaki. Počenjanje tega društva je postalo naposled tako, da se je na ovadbo orožništva začela sodna preiskava. Pred kratkim so bili v Idriji povabljeni društveni načelnik in društveni poslovodja ter pet prič. Priče so potrdile vse dolžitve na kar je sodnik sklenil, da odstopi vso zadevo deželnemu sodišču. Črnovrški kaplan tolaži svoje sokrivce sicer s tem, da je deželno sodišče vso stvar v koš vrglo, a mož se utegne kruto zmotiti. Tako daleč pa vendar še nismo!

— **Akustično ali optično poldansko znamenje v Ljubljani?** Piše se nam: Veliko večino ljubljanskega prebivalstva razveselil je sklep občinskega sveta, da se bode v prihodnje dajalo poldansko znamenje s strelom z Grada, ker do sedaj je bilo prebivalstvo z ozirom na natančen čas jako na slabem. Zanesljivih javnih ur v Ljubljani ni veliko in vsled tega pomaga si vsak po svoje. Splošna je bila zadovoljnost, ko je občinski svet sklenil od pomoči temu nedostatku. A kaj se vse ne zgodi! Magistrat je sklenil, da se opusti nameravano poldansko znamenje s strelom in da naj se uvede optično znamenje. Ker je videti, da se bode res to zgodilo, zato naj navedem nekatere opazke, koje gotovo niso brezpomenne in koje naj bi slavni magistrat blagovolil uvaževati, predno se definitivno odloči, kako izvršiti na jeden ali drugi način imenovan sklep občinskega sveta. Reklo se je, da prihajajo mnoga pisma g. županu s prošnjo, da naj se znamenje ne daje s strelom, ker bi ta razburjal prebivalstvo, in da se je mestni magistrat že odločil za optično poldansko znamenje, kakoršno je na primer v rabi na vojaško-geografičnem zavodu na Dunaju. Nehote se nam vriva vprašanje, zakaj ne bi bil strel umesten, in kake prednosti ima optično znamenje? Oni prebivalci mesta, ki lahko poslušajo streljanje na Gradu ob raznih drugih prilikah, ki se pa sedaj tega menda vsled namišljene nervoznosti boje, nikakor nimajo pravice in ne morejo zahtevati, da bi se radi njih sklep, ki je gotovo po volji in v korist velike večine prebivalstva, spremenil. Drugače bi bilo seveda, če bi se streljalo po noči, ko vse počiva; toda opoldne, ko je vse prebivalstvo pri delu, pač nihče ne more predbacivati motenja miru. Ravno s strelom bi se doseglo, da bi vsak stanovalec vedel natančno, kdaj je poldan, naj si je na potu ali v stanovanju in naj je vreme jasno ali megleno. Nobenemu ne bi bilo treba paziti proti poldnevu na čas, gledati na uro in tratiti časa s čakanjem na optično poldansko znamenje. Vsakemu bi bilo ustrezno, naj si je delavec, ali uradnik, doma v stanovanju ali na prostem. Da je optično znamenje prav malega pomena, to naj nam dokazuje dejstvo, da tudi na Dunaju, kjer kakor znano tudi ni preveč preskrbljeno z natančnimi javnimi urami, morda še manj kot v Ljubljani, le malokdo ve za to napravo in le redkokdo opazi poldansko znamenje, razun morda prebivalci najbližjih hiš, ki imajo slučajno razgled na stolp. In v Ljubljani? Mislimo si čas proti poldnevu. Dolžnost vsacega prebivalca bode, ako hoče imeti korist od te naprave, da se postavi proti poldne na stražo na pripravnem kraju na ulici ali v stanovanju, ako ima slučajno pogled na stolp, in čaka zaželjeno znamenje. Pripravi so tedaj le prostori, ki dopuščajo opazovanje in potreben je čas, ki pa menda nobenemu ne preostaja, razun morda onim, ki se boje strele. Potrebno pa je poleg tega tudi dobro oko, vsaj za bolj oddaljene prebivalce in — lepo vreme. Koliko se bode moglo poldansko znamenje opaziti s sedanjim mestom in naj si je potrebna obla

ali plošča še tako velika, in kako bode opazovanje v slabem vremenu, v dežju in megli, tega niti ne omenjam, ker si lahko vsak sam predstavlja. Navesti bi se dalo še mnogo razlogov za okuščino in veliko proti optičnemu znamenju, kajti to nikakor ne bode ustrezalo in je škoda za denar, ki bi se izdal za to. A ker je upati, da bode slavni magistrat gotovo še celo stvar premislil in pretehtal razloge za in proti, predno se odloči, zato naj to zadostuje. Želeli bi le bilo, da se stvar čim prej v občo korist prebivalstva uredi, in da se ne napravi za drag denar brezpomemben nič.

— **Slovensko gledališče.** Opozarjamo na današnjo zanimivo gledališko predstavo, pri kateri se poje prvič v letošnji sezoni najbolj priljubljena Parmova opera, „Ksenija“ in igra noviteta na slovenskem odru Jakobsonova izvrstna jednodjanska igra „Pri puščavniku“, katera je pred leti na Dunaju med jednodjanskimi igrami največji uspeh dosegla. Glavne vloge v operi pojo gđ. Carneri, gospa Polakova, gosp. Nollu in gosp. Desari.

— **V II. rednem koncertu „Glasbene Matice“** dne 17. t. m. nastopi samostojno trikrat v velikih glasbenih točkah ces. kr. komorni virtuos, gospod Fran Ondříček. Prvikrat igra obsežno in krasno Raffo vo Suito za gosli in s spremljevanjem na klavirju, drugikrat igra Bachov preludij g-mol in fugo d-mol, (solo) in tretjikrat svira veliko fantazijo, katero je po motivih Smetanove „Prodane neveste“ sam zložil. Na klavirju spremlja Ondříček pianist z Dunaja, z odliko absolvirani dunajski konservatorist g. Vil. Klasen, kateri je mojstra Ondříčka tudi na njegovem umetniškem potovanju in koncertiranju po Ruskem in Nemškem spremljal. Solistično nastopi pianist gospod Klasen s tem, da igra poleg spremljevanja Ondříčkovega tudi sam dve klavirski točki in sicer Schüttovo „Reverijo“ in Chopinovo „Polonezo“. Vstopnice za koncert z običajnimi cenami dobivajo se v trgovini gospoda J. Lozarja.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem** ima dne 17. januarja ob 5½ uri popoldan v operacijski sobi kirurškega oddelka izredni občni zbor. Dnevni red: 1. Naznanila načelnštva. 2. Volitev podpredsednika, ker je dr. Bock odklonil izvolitev z dne 30. decembra 1899. 3. Razgovor o rešitvi postaji v Ljubljani. 4. Poročilo o raznašanju časopisov na dom. 5. Slučajni predlogi. 6. Demonstracije. Da se oživi društveno življenje in znanstveno delovanje v društvu, blagovole naj se p. n. člani če je le mogoče vdeleževati sej, in sodelovati s predavanji, demonstracijami ali poročili iz privatne prakse. Seje se bodo vršile redno prvo sredo vsacega meseca v deželni bolnici in se naznani dnevni red nekaj dni poprej po časopisih ali v važnih zadevah tudi s posebnimi vabilu.

— **Ljubljansko učiteljsko društvo** opozarja s tem slavno občinstvo in č. gg. kolege in gđ. kolegije na današnji učiteljski večer. Interesantno predavanje g. Stiasnija, katero je pri zadnjem večeru tako zelo zanimalo poslušalce, jih danes gotovo ne bode dolgočasilo. Vsi prijatelji učiteljstva so nam dobrodošli gostje! Posebno vabimo člane slav. planinskega društva k mnogobrojni udeležitvi. Omeniti nam je še, da je slav. planinsko društvo prepustilo nam za ta večer svojo razstavo slik, katere so napravili udje amater-fotografi in pa, da bode udeležence razveseljevala s svojim izborom petjem znana solistinja gđ. Mira Dev. Večer se vrši v spodnjih prostorih „Narod. doma“ (na levo); začetek ob 8 uri zvečer.

— **Kolesarski ples kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“**, utegne imeti, kakor se kaže, prav sijajen uspeh. Temu se imamo že sedaj zahvaliti v prvi vrsti našim vrlim narodnim damam, kajti lete prav živahno agitujejo zanj. „Saj gre za Prešerna!“ si misli vsako nežno srce. Da se bo trlo danes 8 dni nežnih ljubljanskih rudečeličic, smo dobro uverjeni; skrb in dolžnost gospodov pa bo, da v najobilnejšem številu počaste ta ples. Posebno apelujemo na mlade gospode da se bodo mične, lične, dične gospodičine, do popolne zadovoljnosti sukale. Ker se vrši ples v veliki zgornji čitalnični dvorani odpade toraj vsaka dekoracija dvorane; zato bo pa primerno dekoriran ves vhod v „Narodni dom“ do vhoda v plesno dvorano. V ta namen se bodo porabila razun snih in

svežih cvetic tudi kolesa. Čeravno gre „le“ za Prešerna, je klub vendar veliko žrtvoval za ta ples; blago delo stori torej vsak povabljenec, če počasti ta ples s svojo navzočnostjo. Komur se pa ne ljubi ali kdor ne more priti, naj pa pošlje klubu 2 kroni s tem namenom. Preplačila se bodo hvaležno sprejemala. Rekli smo že, da je to le plesni venček toraj bolj navaden ples; zato bodi toaleta poljubna.

— **Zabavni večer „Slovenskega planinskega društva“**, ki se je včeraj vršil v „Narodnem domu“, privabil je, kakor je to že navadno, obilo odličnega občinstva. Predavanje društvenega načelnika gospoda profesorja Orožna o Kumu je vsestransko ugajalo. Gospod predavatelj je v zanimivem govoru natančno popisal vsa pota, katera vodijo na znanega dolenskega velikan Kuma. Seznanil je pazljive poslušatelje s Kumom kot božjo potjo in kot turistično znamenitim izletom. V svoje predavanje je spletel polno prav mičnih, večinoma še neznanih bajk in pripovedk o Kumu in načrtal natančno in obširno zgodovino o na Kumskega vrhoma stoječih dveh romarskih cerkvah sv. Jošta in sv. Neže. Burno odobravanje naj bo gospodu profesorju dokaz, da je njegovo predavanje zelo ugajalo. Po predavanju je gospod profesor Macher kot načelnik kluba amater-fotograf Sloveskega plan. društva otvoril v stranski sobi razstavo slik, izdelanih leta 1899. od imenovanega kluba. Šest tekmovalcev je razstavilo skupaj 54 slik, katere so nežne in spretno roke zares umetno in krasno razvrstile in dekorirale s planinskimi cvetkami, zelenjem in dr. Občudovanja slik ni bilo ne konca ne kraja, kajti skoraj vse slike so dovršene in kažejo velik napredek tega kluba. Klubovi načelnik je potem razglasil razsojo presojevalne komisije in razdelil priznalne diplome.

— **Dantejev pekel** ali druga velika maskarada pevskega društva „Ljubljana“, katera se vrši, kakor je že omenjeno bilo, dne 4. februarja letos, obeta zares jedna prvih maskarad biti. Društveni odbor napel je vse svoje moči, da to težavno nalogo kolikor mogoče vestno izvrši. Dekoracijska dela prevzel je domač akademični slikar. Sokolska dvorana bode spremenjena v fanastičen pekel, koji bode z raznoterimi električnimi efekti razsvetljen. Pod nadzorstvom „Mefista“, kakor smo izvedeli izza kulis, plesal bode nebroj malih, krasnih in dražestnih satanelk v družbi elegantnih mefistov „Lancier“. Nadejamo se pa tudi, da nas obišče Dante sam s svojo ljubico. Prihodnji teden se bodo povabila razpošiljala. Ako bi kdo slučajno ne dobil povabila, naj blagovoli to nemudoma odboru prijaviti, ker navzlic najvestnejši kontroli ni mogoče, da bi se ne vrinila kaka pomota.

— **Zmrznil** je krščanskosocialni „Glasnik“. Bolehal je že dolgo za pomanjkanjem naročnikov. Njegovo zapuščino je prevzel „Slovenski List“, pa ne verujemo, da bi mu bilo ž njo dosti pomagano.

— **Redni občni zbor društva „Slavec“** bode jutri v nedeljo, dne 14. januarja t. l. ob 2. uri popoldne v „Narodnem domu“ spodaj na levo v kavarniških prostorih, z običajnim vspešnim. P. n. gg. člani se k polnoštevilni udeležbi uljudno vabijo.

— **Razstava slik kluba Amater-fotograf „Slovenskega planinskega društva“** je vsakomur pristopna v „Narodnem domu“ v pritličju na levo, in sicer v nedeljo dopoldne od 9.—12. ure.

— **Štrajk stavcev** v Kleinovi in v Blaznikovi tiskarni je končan in so stavci začeli zopet delati.

— **Društvo Kneippovcev** v Ljubljani. Ker občni zbor dne 7. t. m. ni bil sklepčen, sklical se bo v kratkem nov občni zbor; čas in kraj zborovanja se bode pravočasno naznanil. Tačasni odbor ima posvetovanje vsako sredo ob polu 8. uri zvečer pri g. Adolfu Kleinu v Špitalskih ulicah št. 5. Naznanila za pristop sprejemata gg. Ad. Klein, Špitalske ulice št. 5 in Engelbert Franchetti, Jurčičev trg št. 3.

— **V mestni posredovalnici za delo in službe** v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 27. je od 4.—12. januarja iskalo delo ali službe 27 možkih in sicer: 1 komtoirist, 1 trgovski pomočnik, 4 pisarji, 2 mizarja, 1 sodar, 1 vrtnar, 1 sluga za pisarno, 1 strežaj, 3 raznašalci, 7 trgovskih hlapcev, 3 konjski hlapci, 1 volovski hlapec, 1 delavec (dninar) in 43 ženskih in sicer: 4 blagajničarice, 1 trg. prodajalka,

1 šivilja za vse, 1 hotelska sobarica, 3 samostojne kuharice, 3 natakarice na račun, 1 navadna natakarica, 17 deklic za vse, 1 kuhinjska deklica, 4 dekile za vse, 3 kuhinjske dekile, 1 pridvornica, 2 postrežnici, 1 pomožna dekila. Ponudeb za možka dela ali službe je bilo 6 in sicer: 1 pridvornik, 1 trgovski hlapec, 2 konjska hlapca, 2 vajenca; za ženska dela ali službe pa 26: 2 natakarici na račun, 1 samostojna kuharica, 3 navadne kuharice, 11 deklic za vse, 2 kravji dekile, 1 deklica za tiskarno in 1 strežnica. Delo ali službo se je nakazalo 40 osebam v 25 odprtih slučajih. V 13 slučajih se je delo ali službo vzprejelo in posredovanje izvršilo. Bili so sprejeti: 1 možki in 12 žensk. Od 4.—12. januarja je došlo 70 prošenj za delo in službe in 32 ponudeb za delo ali službe. Oddati so še: 1 hišnik (pridvornik), 1 trgovski hlapec, 1 konjski hlapec, 6 deklic za vse, 1 natakarica na račun, 1 navadna natakarica, 1 navadna kuharica, 1 samostojna kuharica, 1 kuhinjska dekila, 2 kravji dekile, 1 strežnica, 1 deklica za tiskarno, 2 vajenca. Iz tega poročila je razvidno, da se delo ali službojemalci bolj pridno oglašajo, kakor delo ali službodajalci. Slednji naj bi se tudi pridno oglašali, če imajo dela ali službe oddati. Od sedaj naprej bode mestna posredovalnica izdajala vsak teden izkaz o svojem poslovanju. Prazna mesta se bodejo tudi razglaševala na deski, ki je obešena pri pisarni posredovalnice.

— **Podružnica „Ljubljana“ občega avstrijskega farmacevtskega društva** imela je dne 4. t. m. svojo redno III. glavno skupščino. Pri tej priliki so bili izvoljeni: predsednikom gosp. Mr. Ivan Devdič, podpredsednikom g. Mr. Roberto Kastner, blagajnikom gosp. Mr. Andrija Bohinc, tajnikom gosp. Mr. Oskar Herzig, za odbornika gosp. Mr. Daniel Pirc in gosp. Mr. Anton Kanc.

— **Javno predavanje o kugi.** Dne 21. januarja ob ednajstih dopoldne predaval bode v veliki dvorani „Mestnega doma“ vsega zdravilstva doktor gosp. Ivan Robida o kugi in o sredstvih proti njej. Ker se ta bolezen kot jako nevaren gost plazi po svetu in je zašla že tudi v Evropo, prepričani smo, da bode gospod predavatelj našel obilo in pazljivo poslušalstva. Vstop k predavanju je brezplačen ter vsakomur dovoljen. Želeti bi bilo, da se ga udeleže zlasti naše gospodinje.

— **Občni zbor telovadnega društva „Sokol“** v Zagorji ob Savi za leto 1899, vršil se je dne 7. prosinca t. l. v popolnem soglasju, katerega se je vdeležilo 30 članov. Za starost bil je zopet soglasno izvoljen br. Andrej Maurer, za podstarostu istotako soglasno br. Lavoslav Jerin, tajnikom br. Ferdo Poljšak, blagajnikom br. Ognjeslav Firm, odbornikom br. Pavel Weinberger, Josip Modic, Ivan Bren, Ivan Tavfar ml. in Vekoslav Strajnar.

— **Posojilnica v Ribnici.** Meseca decembra 1899. l. vložilo je 69 strank 17.853 gld. 50 kr., vzdignilo 52 strank 10.331 gld. 27 kr., posojila pa se je izplačalo 7 strankam 1245 gld. Promet za mesec december znaša 45.993 gld. 73 kr., od 1. januarja do 31. decembra 1899. pa 660.981 gld. 94 kr.

— **Umobolen** je postal po vsi deželi znani hotelir na Bledu g. Mal'ner. Bolehal je že dlje časa. Te dni so ga prepejlali na Studenec v deželno blaznico.

— **Iz Središča** se nam piše: Pri zadnjem občnem zboru bralnega društva „Edinost“ v Središču voljen je bil predsednikom g. M. Šinko, za odbornike pa gg. Jak. Klemenčič, Jurij Polanec, Josip Šniko, Franc Mlinarih, Sr. Dokša in Rud. Kolbesen.

— **Tatvina.** Trgovcu R. R. je bilo ukradenega več spominskega denarja, in sicer dva zlata talarja z napisom „Zweites österr. Bundesschiessen in Innsbruck“ in „Drittes Bundesschiessen in Graz“, dva sreberna talarja z enakim napisom, srebern talar z napisom „I. österr. Bundesschiessen“, potem 6 do 8 starinskih denarjev, več spominskih kolanj iz leta 1883 in črnoškčena žlica s srebrnim držalom. Skupna škoda znaša okolo 120 kron.

— **Jože Valant**, o katerem smo poročali, da se od 30. decembra m. l. pogreša in o katerem se je domnevalo, da je identičen z mrtvecem, katerega so dne 8. t. m. našli ob bregu Save blizu postaje Sava, je

s Trate pri Borovljah na Koroškem na znanil svoji ženi, da je še med živimi.

— **Dva namizna prta**, bela, z rujavkastimi cvetkami pretkana, sta bila včeraj dopoldne ukradena Neži Bizjan, posestnici v Stranski vasi, ko ju je pustila na hodniku v prvem nadstropju hiše št. 5 v Gospodskih ulicah. Prta sta bila tudi zaznamovana s črkama A. D.

— **Hrvaški tamburaši** svirali bodo danes in jutri v gostilni „pri Virantu“.

* **Karakteristika duhovništva** — v Franciji. V francoskem „Cerkvenem Obzorniku“ je bilo 15. dec. m. l. sledeče iskreno priznanje: „Priznati moram, dasi z obžalovanjem, da francosko duhovništvo nima nobene socialne veljave več. Nezmožno je uvesti v življenje ljudstva krščansko idejo, katere zastopniki so duhovniki. A tudi v neprijaznem razmerju z narodom je duhovništvo. Inteligenca ga odbija, uradništvo mu ne zaupa. Ljudstvo trpi duhovništvo brez ljubezni. Pogrešati ga sicer pri obredih ne more, a zdi se mu, da ga duhovništvo preveč stane, zato opravi kar more brez njega. Narod dolži duhovništvo celó, da je brez vsake časti.“ — Tako piše opat Melle.

* **Nov ritualen umor.** V Nachodu je bila izginila dekila Marija Červinka brez sledu. Ker je služila pri židu Kohnu, so antisemitje seveda zopet trdili, da jo je žid umoril v ritualne namene. Neki trgovec Cejb je celo trdil, da je videl Kohna, kako je ponoči spustil skozi okno truplo umorjenke, katero sta sprejela dva druga žida. Kohna so nato zaprli in po Nachodu je zavladovala silna razburjenost proti židom. Končno pa so našli Červinko v ondotnem potoku. Preiskava je dognala, da je brez najmanjše rane in da se je utopila sama iz nesrečne ljubezni. V njenem kovčgu so našli pismo njenega brata, ki jo roti, naj se nikar ne usmrti, dasi se ne bo omožila z možem, katerega ljubi. Dekle pa brata ni poslušalo, nego je šlo v smrt. Antisemitje so seveda hudo potrti, saj so ob najlepši slučaj ritualnega umora!

* **Nabiralci znamk** — v smrtni nevarnosti. Francoski vojaški zdravnik dr. Bousquet je zdravil nekega bolnika, ki se je pečal z nabiranjem in prodajanjem različnih znamk. Bolnik je imel navado znamke lepiti s svojo slino. Ko je zdravnik preiskal bolnikovo slino, je našel, da je v njej kar mrgolelo tuberklastih bacilov. Seveda so bolniku takoj prepovedali še nadalje prodajati znamke. Dotlej pa je prodal bolnik že več tisoč znamk. Koliko ljudi se je s temi znamkami okužilo smrtonosno! In koliko takih bolnikov prodaja še znamke?!

* **Nečloveška mati.** Iz Berolina poročajo: 43letna delavka in bivša igralka Antonija Eckhart v predmestju Lichtenberge je peljala svojo štiriletno nezakonsko hčerko, katero je vedno pretepala, na prosto polje, ji ondi zvezala noge in roke ter jo vrgla v neko jamo, katero je hotela zasuti s prstjo in ilovico. Slučajno pa je prišel mimo neki delavec, ki je slišal otroka jokati. Rešil je deklico in naznanil zversko neusmiljeno mater, katero so seveda takoj zaprli.

* **Samomori l. 1899. na Dunaju.** Prošlo leto se je usmrtilo na Dunaju 403 ljudi in sicer 299 možkih in 104 ženske. Dva samomorilca sta bila že nad 80 let stara. Obesilo se jih je 129, ustrelilo 107, ubilo 54, utopilo 68, zastrupilo 27, prerezalo si žile 27, se dalo povoziti 7 in sežgala se 2.

* **Ljubico sežgal.** Iz Halleja poročajo o groznem zločinu, ki se je pripetil pri vasi Wansleben. Tam je delavec Hoffmann umoril svojo ljubico, neko delavko iz Šlezije. Da bi sledove svojega zločina docela zatrl, je vrgel truplo na kup slame, katero je zažgal. Hoffmanna so zaprli in priznal je vse. Po izjavi sodnijskega zdravnika je bila delavka, ko jo je vrgel na ogenj, še živa. Ko so pripeljali Hoffmanna v Wansleben, ga je hotel narod ubiti, in policija ga je komaj rešila.

* **Influenca v Londonu.** Mokra in mrzla megla v Londonu provzroča influenčno epidemijo. Minoli teden samo je umrlo 316 ljudi vsled influence in 1221 ljudi, ki so vsled influence dobili druge bolezni na pljučih in sopolih.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 13. januarja. Časopisi prijavljajo listo novih ministrov, dostavljajoč, da je Körber sam jo naznanil raznim nemškimi poslancem, s katerimi je zadnje dni govoril. Nova vlada bo po teh poročilih sestavljena tako-le: Körber predsedstvo in ministrstvo notranjih del, Hartel naučni minister, Wittek železniški minister, Welsersheimb domobranski minister, dvorni svetnik pri nižjeavstrijskem namestništvu Giovanelli poljedelski minister, senatni predsednik Böhm-Bawerk finančni minister, tržaški namestnik Goëss trgovinski minister, moravski namestnik baron Spens-Booden justični minister, sekcijski šef Rezek češki minister, Chłędowski gališki minister in Czyhlarz levičarski minister. Hartel je bil za časa Claryja vodja naučnega ministrstva. Czyhlarz je člen gospodske zbornice in profesor rimskega prava na dunajskem vseučilišču, Böhm-Bawerk je bil že člen Kielmanseggevega in Gautschevega ministrstva, Giovanelli je laški klerikalec iz Tirolske. V slovanskih krogih je ta ministrska lista obudila največje ogorčenje. To bi bilo popolnoma levičarsko, strankarsko ministrstvo.

Dunaj 13. januarja. V današnji seji avstrijske delegacije je najprej grof Goluchowski odgovoril na interpelacijo glede iztiranja Slovanov iz Nemčije Bržčas vsled migljaja iz Berolina je predstavil vso stvar kot brezpomembno, češ, da so bili prizadeti samo saison-delavci. Cesar Viljem bo zadovoljen s tem odgovorom. Potem se je začela razprava o proračunu ministrstva zunanjih del. Prvi je govoril Kaftan, ki je na najostrejši in najbrezobzirnejši način prijemal Goluchowskega zlasti radi njegovega vtikanja v notranje politične zadeve. Ferjančič je obširno govoril o raznih važnih zadevah, tako o drugi železniški zvezi s Trstom, o vplivanju trozveze na naše notranjepolitične razmere. Sosebno se je zavzel za Primorsko. Lahi so se koj oglašili za besedo. Seja traja še.

Dunaj 13. januarja. V sinočni seji ogrske delegacije je bil odobren proračun ministrstva zunanjih del in Goluchowskemu votirana zaupnica. V debati se je Szilagy izrekel proti vsaki ekspanzivni politiki in za trozvezo. Ugron je dobro grajal Goluchowskega plitvi ekspozé, zlasti odstavek glede Turčije, v katerem se je tej kar grozilo, in se izrekel proti trozvezi, češ, da ima iste germanizacijske tendence, kakor nekdanje rimskonemško cesarstvo. Ker Goluchowski ne zna madjarski, sta ga zagovarjala Kallay in Szcesen, ki sta seveda oba branila trozvezo, kakor delegatje Pulszky, Štefan Tisza in Koloman Tisza.

Dunaj 13. januarja. Češki poslanci, s katerimi se je Körber „neobvezno“ razgovarjal o svojih političnih namenih so dobili utis, da Körber še sam ni na jasnem, kako postopati.

Dunaj 13. januarja. Körber je povabil Bulata in Ferjančiča na neobvezen razgovor. Ferjančič mu je sporočil, da danes ne utegne priti.

Dunaj 13. januarja. Načelniki nemških klubov so se sešli danes ob 12. uri pri drju. Grossu na posvetovanju o položaju.

Dunaj 13. januarja. Upravno sodišče je odbilo pritožbo uredništva „N. Fr. Presse“ glede izključenja njegovega poročevalca s časnikarske lože v obč. svetu. Občinski svet je zastopal dr. Pattai.

Dunaj 13. januarja. Dipauli je odpotoval za več časa v Italijo.

Budimpešta 13. januarja. V tukajšnjih političnih krogih smatrajo Körberjevo akcijo za ponesrečeno in menijo, da pride Gautsch na površje.

Rim 13. januarja. Visokošolci pripravljajo splošen dijaški shod s protiklerikalnim značajem. Napraviti

Pojasnilo.

Z ozirom na zahvalo Franciške Strmec v St. Vidu pri Zatičini, v „Slov. Narodu“ št. 7, z dne 10. januarja t. l. izjavljam, da pravi najditelj in rešitelj denarja sem jaz podpisani, in sicer sem našel denarja v kupeju ne 700 gld., marveč le 641 gld. 65¹/₂ kr., katere sem koj oddal službujočemu načelniku na postaji v Grosupljem.

Toliko v pojasnilo. (100)

V Ljubljani, 11. januarja 1900.

Josip Lukežič
sprevodnik drž. železnice.

Abiturijent

s prav dobrim gimn. maturitetnim spričevalom, išče službe v kakem uradu ali pisarni. Ponudbe prosi: A. R. H. poste restante, Žužemberk. (104-1)

Spretna prodajalka

popolnoma izurjena za trgovino s špecerijskim in drugim drobnim blagom, katere zna dobro računati in samostojno delati, išče se za neko tukajšnjo prodajalnico pod dobrimi pogoji.

Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“ pod naslovom „I. K. 100“. (116-1)

Slovensko podporno pisateljsko društvo iznajmljuje s 1. aprilom l. 1900.

Svoj vrt

na Poljanski cesti pod ugodnimi pogoji.

Pismene in ustmene ponudbe sprejema in daje potrebna pojasnila predsednik društva vsak dan od ene do pol dveh popoldne v Dalmatinovih ulicah (v II. nadstropju Bambergove hiše.) (108-1)

Društvo prodaja eventualno tudi svoj vrt s hišami vred. (116-1)

NARODNI DOM.

V nedeljo, dne 14. januarja 1899. leta
v gorenji veliki dvorani
tretji

promenadni koncert popolne vojaške godbe

pod osebnim vodstvom gosp. kapelnika.

Vspored:

1. *Waldfest*: „Sirenenzauber“, valček.
2. *I. pl. Zajc*: Overture „Graničari“.
3. *Vieuxtemps*: Balada in polonaise za violin-solo s spremljevanjem orkestra.
4. *Mascagni*: Velika fantazija iz opere „Cavalleria rusticana“.

ODMOR.

5. *Theodor Christoph*: „Schön ist das Leben“, valček.
6. *Wagner*: Žalna koračnica k Siegfrieda smrti iz opere „Die Götterdämmerung“.
7. a) *Annie Christoph*: Märchen Tonstück.
- b) *F. S. Vilhar*: „Hrvatski plesi“, (št. I.)
8. *Komzak*: „Pikante Blätter“, potpourri.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Vstopnina za osebo 80 vin. Otroci so prosti.

H koncertu vabi uljudno restavratr

(119) L. Masaryk.

Godba.

Gospodom p. n. restavratrjem in društvom priporočam svoj izborni (57-3)

orkester na lok in oddelke
od 6 mož naprej.

Naročila naj se pošiljajo mestnemu kapelniku v Kamniku ali gosp. Bitsch-u v Ljubljani, Komenskega ulice št. 36.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po aoci osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregence, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Ausseja, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. popoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Dijaške ustanove.

Št. 551.

Od prvega semestra tekočega šolskega leta naprej izpraznjena so tri mesta **Jernej Sallocherjevih dijaških ustanov po 100 kron na leto.**

Pravico do užitka teh ustanov imajo dijaki na ljubljanskih gimnazijah, ki so na Kranjskem rojeni, ubogi, pridni in pa lepega vedenja. (119)

Prošnje za podelitev teh ustanov morajo biti opremljene s krstnim listom, z ubožnim listom, s šolskimi spričevali zadnjih dveh semestrov in jih je vložiti **do 15. februarja letos** pri pristojnem šolskem ravnateljstvu.

Mestni magistrat v Ljubljani
dne 5. januarja 1900.

Otvoritev brivnice.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem dne 4. januarja t. l. otvoril

v Wolfovih ulicah šte. 6
z vsem higijeničnim komfortom opremljen

brivski salon.

Postrežba točna, čedna in hitra.

Za mnogobrojen poset se priporoča

A. Bizjak
brivec.

(35-3)

Moderce
najnovejše fačone,
najboljši izdelek
priporoča
Alojzij Persché
Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev
in velocipedov.

V Gorenji Planini pri Rakeku
oddati je za gostilno, mesnico in prodajalnico zelo pripravna

hiša

s 5 sobami, kletmi, živinskim hlevom itd., z zelenjavnim in velikim sadnim vrtom
takoj v najem.

Več se poizvz pri J. Božič-u v Podragi, p. St. Vid nad Vipavo. (60-3)

Veliki krah!
New-York in London nista prizanašala niti evropski celini ter je bila velika tovarna serbrnine prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60 in sicer:
6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada;
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavčnih žlic;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
2 kom. amer. pat. srebrnih kupic za jajce;
6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
2 kom. elektnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.
44 komadov skupaj samo gld. 6-60.
Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na **nikakšni slepariji** zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to **krasno garnituro**, ki je posebno prikladna kot **prekrasno**

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **jedino le v** (1841-14)

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandstr. 19/W. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju ali če se znezek naprej vpošlje.

Cistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveleček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

Jako zadovoljen z Vašo zbirko, bodem isto pri vsaki priliki priporočal. Z velespoštovanjem

Gradec. Anton Marx, c. kr. pol. uradnik.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg št. 11.
Zaloga vsakovrstnih
klobukov in čepic
perila, kravat itd.
po najnižjih cenah.

Kovačnica

s potrebnim orodjem in čednim stanovanjem daje se takoj oženjenem, dobro izvežbanemu kovaču v najem.

Natančneje poizve se pri gospodu K. Lenčetu, na Laverici pri Ljubljani.

Uradno dovoljena
posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX
Gospodske ulice št. 6
priporoča in namešča

službe iskajoče vsake vrste
za Ljubljano in drugod. — Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena. (127)

Pristen francoski konjak.
Naravnost importiran. Za slabotne osebe, bolnike in okrevajoče. (2300-4)
Velika steklenica 2 gld., mala steklenica 1 gld. 25 kr., potovalna steklenica 40 kr.
Lekarna Piccoli v Ljubljani.
Vnanja naročila proti povzetju.

Ostanki

vseh vrst manufakturnega blaga
oddajajo se

čudovito cenó
samo (58-2)

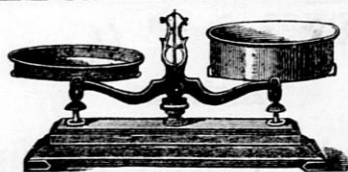
v Ljubljani, Sv. Petra nasip 2
Konrad Schumi & Comp.
„Pri novi tovarni“.

Vsem kašljujočim se nujno priporočajo

Kaiserjevi
prsni bonboni.

2480 notarsko overovljenih spričeval je najboljši dokaz, da so nepreseženi pri kašlju, hripavosti, kastru in zasliženju.

Zavoj 10 kr. in 20 kr. pri Mr. Pr. Mardetschlaegerju v Ljubljani, v orlovi lekarni poleg železnega mosta in pri Ubaldu pl. Trnkóczyju v Ljubljani. (1919-12)

Trgovina z železnino Val. Golob

(Andr. Druškovič-a naslednik)

Ljubljana, Glavni trg št. 10

priporoča kuhinjsko in poljedelsko orodje, štedilnike, mesoreznice, ravnotežnice in decimalne, nepremočljive plohte, guminate cevi, kose, „krondiamant“, trombe za vodnjake, štajersko železo itd.

Velika izber nagrobnih križev.

Zaloga

roman- in portland-cementa.

Prej **Alojzij Erjavec** Prej

J. Zor J. Zor

črevljarski mojster v Ljubljani, Cevljarske ulice 3.

Po večletni skušnjaji, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov. Priporočam se prečistiti duhovščini in sl. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuv. Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so razna mazila, voščila za črno in ružavo obuvale, ter razne potrebščine za to obrt.

Mere se shranjujejo. — Vnanjim naročilom naj se priloži vzorec.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki fačoni
priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg
šte. 17.

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileni blago, perilo, klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno.

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar
Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr. do 2 gld. 25 kr., kegljiške kroglice 12 cm debele 1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne cigarnike in zdravstvene pipe do najfinjših vrst. Popravila od kosti, roga, morskih pen, jantarja, lesa izvršuje po najnižji ceni. 2

Pekarija in slasčičarna Jakob Zalaznik

Glavna trgovina:
Stari trg št. 21.

Podružnica:
Vegove ulice št. 12.

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno pekarsko pecivo, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback). V svojih slasčičarnicah postrezam točno z najfinjšim naslednim pecivom in s finimi pristnimi likerji ter z Vermouth-vinom. Posebno opozarjam na fine indijanske krofe in zavitke s smetano napolnjene. 2

Kufekejeva moka za otroke

PRIPOROČENA PO AVTORITETAH AVSTRO-OGRSKE IN NEMČIJE
NAJBOLJŠE REDILNO SREDSTVO ZA OTROKE
v lekarnah in drogerijah
NAJBOLJŠE DODATEK K MLEKU
R. KUFEKE DUNAJ VI/2
OTROKE, BOLNE NA ŽELODCU ALI ČREVIH

Vizitnice
priporočila
„Narodna“ (667-21)
Tiskarna.

Najnovejša blago za plesove

svile Lyonnais, volne in batista od 25 kr.
naprej je ravnokar došlo pri (106-1)

I. Grobelniku Ljubljana.

Zaostali ostanki se oddajajo za po-
lovično ceno.

Vzorci se pošiljajo na deželo poštne prosto.

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po 1krat do 2krat na teden
iz Rotterdam v New-York.
Pisarna za kajute:

Dunaj, I., Kolowratring 10.
Pisarna za medkr.: Dunaj, IV., Weyringerg. 7 A.

I. kajuta:

Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290-400*)
„ 1. novembra do 31. marca . . . 230-320

II. kajuta:

Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200
„ 16. oktobra do 31. julija . . . 180

*) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in ele-
ganci parnika. (24-2)

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centi-
metrov dolgimi Lo-
reley-lasmi dobila
sem jih vsled 14me-
sečne uporabe svoje
samoiznajdene
pomade. To so naj-
slavnejše avtoritete
priznale za jedino
sredstvo, ki ne pro-
vzroča izpadanja las,
pouspešuje rast istih,
poživlja lasnik, po-
uspešuje pri gospo-
dih polno močno rast
brk ter daje že pri
kratki uporabi lasem
na glavi kakor tudi
brkam naraven lesk
ter polnost in ohrani
te pred zgodnjim
osivljenjem do naj-
višje starosti.

Cena lončka 1 gld.,
2 gld., 3 gld., 5 gld.
Pošiljam po pošti
vsak dan, ako se
znesek naprej
pošlje ali pa s
poštnim povzetjem po
vsem svetu iz to-
varne, kamor naj se pošilja vsa naročila.

Ana Csillag
Dunaj I., Seilergasse 5. 2097-9

St. 14273 I. 1899.

Razpis.

(150-1)

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika v Železnikih

s plačo 1600 K na leto in poboljškom 600 K iz zdravstveno-okrožne blagajnice.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 31. januarja 1900

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, av-
strijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje
ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziral pa se bo le na take prošnje, kateri so najmanj dve leti že službovali
v kaki bolnici. Prosilci naj v prošnji izjavijo, ali bi eventualno prevzeli tudi kako
drugo službo okrožnega zdravnika na Kranjskem.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani

dne 10. januarja 1900.

Ustanov-
ljeno leta 1842.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Plesarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv.
južne železnice.

Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev
na drobno in na debelo.

Velika izbirtka dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.

— Zaloge —
vsakovrstnih čopičev za pleskarje, si-
karje in zidarje, štedilnega mazila za
hrastove podo, karbolinoje itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejša,
najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje
srbnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v la-
jino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi
kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode
najboljše blago in najnovejša

kravate

prodaja

Alojzij Persché

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporočila svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke,
jopic in plaščev za gospe, nepremoč-
ljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah
solidno in najhitreje izgotovljajo.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji po najnižjih cenah.
Blekle in v to stroko spadajoča popra-
vila izvršuje dobro in ceno.

Vnanja naročila se točno izvršijo.

Trgovskega pomočnika,

dobrega prodajalca, spretnega manufaktu-
rista, z dobrimi letnimi spricvali, sprejme
tako trdka (97-2)

Ljudevit Smole v Sevnici.

Prosta bivališča

v Kanadi:

Male davščine. — Proste šole. — Zdravo
podnebje. (2299-4)

Pojasnila o trgovini in obrti, o deželnih
razmerah, o delavskih mezdah, o življenjskih po-
gojih itd. se dajejo brezplačno, ako se zahteva.

The North Atlantic Trading Co.,
Amsterdam, Spuistraat 140.

L. Luserjev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstva proti kurjim oče-
som, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:

L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Zahte-
vajte Luser-jev obliž
za turiste
po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschlager,
J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju:
K. Savnik. (38-2)

Blagajno

(Wertheimerico)

že rabljeno kupi Vencelj Arko,
Šmartno pri Litiji. (66-2)

Najboljše berilo in darilo
je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika“ ali izvir sreče

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka,
kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega
potrebega, da more sebe in druge blažiti in
prav olajati) (112-2)

ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po
pošti 10 kr. več, ali proti poštenu povzetju pri

Jožefu Valenčiču na Dunaju

III. Bez., Steingasse Nro. 9, I. Stock, Thür 10.
Založnik, ozir. prodajalec je voljen vrniti denar,
ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in
čisto v treh dneh nazaj.

Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

Prevzete gostilne.

Podpisana usojam si slavnemu
občinstvu naznaniti, da sem prevzela

gostilno

v novi g. Perlesovi hiši
v Prešernovih ulicah.

Točila bom izvrstno dolensko,
istrijansko in vino rizling ter g. Per-
lesovo marčno pivo in se bodo do-
bivala vedno mrla in gorka jedila,
vse po jako nizki ceni.

Za obilen obisk se priporoča
z velespoštovanjem

(68-2)

M. Weixl.

Abonentje se sprejmejo v gostilni
in čez ulico.

Razglas.

V konkurzno maso **Franjo Hribarja, usnjarja v Ljubljani in**
v Logatcu, spadajoče, na Brodu pri Logatcu nahajajoče se premičnine obstoječe

iz različnega usnjarskega blaga

o priliki inventure cenjene na **3172 gld. 50 kr.**, oziroma po odbitku izločenih
premičin v vrednosti **2749 gld. 70 kr.**, prodajo se vsled sklepa upniškega od
bora potom povpreka, in to pod sledečimi pogoji:

Konkurzna masa ne jamči niti za kakovost, niti za množico v prodajo ponu-
jenih premičnin, niti za mogoče v inventurnem zapisniku nahajajoče se nedostatke. Za-
pisnik inventure je pri oskrbniku mase na prosti ogled.

Upniški odbor si pridržuje pravico, da ponudbe presodi, jih sprejme ali odkloni.
Tisti ponudnik, čegar ponudba bo sprejeta, je zavezan plačati kupnino tekom treh dni,
od dneva začetenja, ko mu je bilo naznanjeno, da je sprejel upniški odbor njegovo po-
nudbo, v roke podpisane oskrbnika mase in prevzeti ukupljene reči po plačilu kupnine
v osmih dneh. Sleherni ponudnik mora priložiti svoji ponudbi 10%, cenilne vrednosti
kot varščino.

Dotične ponudbe je podati najpozneje **do včetega 2. februarja 1900**
podpisane oskrbniku mase. Natančna pojasnila daje podpisani.

V Ljubljani, dne 23. decembra 1899.

Dr. Fr. Stor,

(131-1)

kot oskrbnik konkurzne mase Franjo Hribarja.

Pristne ruske

galoše

priporoča po nizki ceni

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg.

Pod Trančo št. 2.

2 Veliko zalogo

Najnižje cene.

klobukov

2 priporoča J. Soklič.

Najnižje cene.

Pod Trančo št. 2.

Avgust Repič

sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice šte. 16

v Trnovem

se priporoča sl. občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

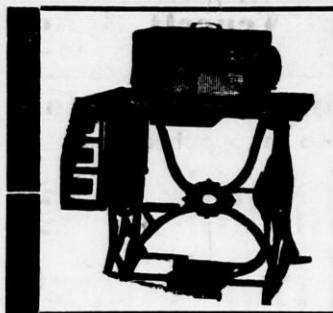
A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

2 Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

2 Postrežba točna. — Cene nizke.

Ign. Fasching-a vdove

2 ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših kakor tudi najfinejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršijo.

Svilnato blago

največja izber in najnovejše črno in barvato, za cele obleke in bluze

priporoča

Alojzij Persché

Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Kranjsko društvo za varstvo lova

vabi vse one osebe za varstvo gozdov in lova, katere so si v minoletem letu pridobile posebnih zaslug za povzdigo lovstva, da pošljejo do dne 1. marca t. l. odboru lovsko-varstvenega društva v Ljubljani svoje prošnje za nagrado in pohvalo, katere prisloja društvo za l. 1899. v smislu § 1, točki d in f pravil.

Take prošnje morajo biti overovljene po predstojniku prosilcev in obsežati kratko in jasno razložitev storjenih dejanj.

Odbor kranjskega društva za varstvo lova.

Za zagovornika in zastopnika

v kazenskih zadevah

se priporoča (2335—3)

Edvard Dev

umirovljen c. kr. deželne sodnije svetnik

v Ljubljani

Jurčičev trg št. 2, II. nadstr.

Zahvala in priporočilo.

Čast nama je slavnemu občinstvu naznanjati, da sva z dnem 15. t. m. izročila najino

kavarno

v Kolodvorskih ulicah šte. 24

gosp. Antonu Albertu.

Ob priliki odhoda iz Ljubljane, čutiva se dolžna tem potom izrekati cenjenim p. n. gostom nasrčnejšo zahvalo za iskazano zaupanje in prijaznost ves čas najinega bivanja v Ljubljani in prosiva, da naju do morebitnega svidenja ohranijo v prijaznem spominu, ter da tudi najinemu nasledniku izkažejo isto zaupanje kakor nama.

V slovo se najljubše priporočava udana

Ljubljana, 13. januarja 1900.

Ivan in Marija Pua.

Naznanilo.

Podpisani usojam si slavnemu občinstvu naznanjati, da sem z dnem 15. t. m. prevzel od gosp. Ivana Pua

kavarno

v Kolodvorskih ulicah šte. 24.

Ker bodem skrbel vedno le za dobro in svežo pijačo, točno postrežbo, zmerne cene in ker bodo p. n. gostom vedno na razpolago razni časniki, prosim, da tudi meni izkažejo ono zaupanje kakor mojemu predniku.

Priporočujoč se za mnogobrojen obisk z odličnim spoštovanjem udani

Ljubljana, 13. januarja 1900.

Anton Albert

kavarnar.

Štev. 297. (115—1)

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge po

4%

in plačuje vrh tega rentni davek sama.

Štev. 559 (113—1)

Razglas.

Občni zbor prve Dolenjske posojilnice

registrovane zadruge z neomejenim poročtvom

v Metliki

sliče s tem

na 2. dan februarja 1900 ob 9. uri dopoldne

v pisarno mestne občine Metlike.

Ako pa k temu občnemu zboru dovolj povabljenih v smislu § 39. posojilničnih pravil prišlo ne bi, bode drugo občno zborovanje dne 25. februarja 1900 ob isti uri in na istem kraju z dostavkom, da se bode ta dan čez na dnevni red stavljene predmete brez ozira na število navzočih društvenikov sklepalo.

Dnevni red na občnem zboru je sledeči:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo blagajnika.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računa za leto 1899.
5. Predlog bilance.
6. Volitev ravnateljstva in nadzorništva.
7. Predlogi društvenikov.

Opomba:

Vloge obrestujejo se tudi po novem letu po 4½% brez odbitka novega rentnega davka.

Nadzorništvo prve dolenjske posojilnice

v Metliki 11. januarja 1900.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanja, da je izstopil iz družbe

Terdan & Bricelj

pleskarsko podjetje v Ljubljani

ter pričel izvrševati pleskarski obrt na svojo roko.

Zagotavljajoč solidno, čedno in ceneno delo se priporoča v mnogobrojna naročila.

S spoštovanjem

Andrej Bricelj.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

in poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremočljivih havelokov po najnovejši faconi in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje talarjev in baretov.

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

== urar ==

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budilk in salon-skih ur, vse samo dobre do najfinejše kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi.

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila in vnanja naročila točno in ceno.

Pri nakupovanju

suknenega in manu-fakturnega blaga

se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah šte. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov.

Kranjsko društvo za varstvo lova

Društveni člani, ki žele po društvu dobiti v mesecu marcu t. l.

udvojene jerebice

se prosijo, da se oglase v tej zadevi pismeno **do dne 31. januarja t. l.** pri odboru lovsko-varstvenega društva v Ljubljani, ker bi se pozneje dohajajočim naročilom ne moglo več ustreči. (125-1)

Odbor kranjskega društva za varstvo lova.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

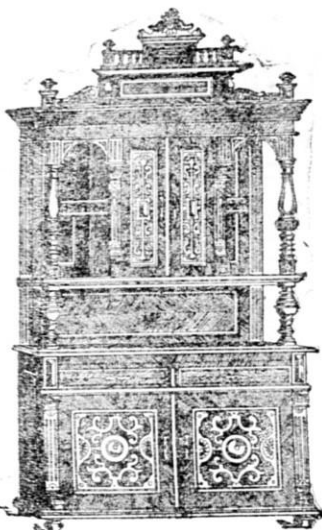
priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote **daleč nadkriljajoči** dobroti; kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno**.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago. (2210-6)

Centralni urad:

Dunaj, I., Maximilianstrasse 8.

Založena 1847. Založena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

Zaloga in pisarna.

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

Akcijska zavarovalnica za življenje in rente.

Allianz

Oddelek za zavarovanje naroda
Dunaj I.
Hoher Markt 9.

Generalni zastop za Štajersko in Koroško
Gradec, Ballhausgasse 1.

Po poročilu c. kr. „Wiener Zeitung“ od dne 12. junija 1898 doletela je „Allianz“ velika čast, da si je Nj. Veličanstvo cesar plastično-grafični objekt ogledal in o posebnem uspehu „Allianze“ v zadevi zavarovanja naroda kakor o rapidnem napredovanju družbe Najvišje priznanje izrekel ter imenoval zavarovanje naroda posebno važno podvzetje.

Polno vplačani akcijski kapital **1.000.000 kron.**

Rezerva premij dne 31. decembra 1897 **2.617.773 kron.**

L. 1897 se je na podlagi 1259 smrtnih slučajev izplačalo 398.378-90 kron. Od 1. 1890-1897 se je izplačalo 1.654.378-16 kron.

Tedenska premija od 10 vinarjev više.

Neizpremenljiva premija. — Plačevanja v dokladah niso dovoljena. — Stroške za zdravniško preiskovanje, vse pristojbine kolekov in pobotnice za premije plača družba.

V slučajih smrti se zavarovana svota takoj in polno izplača, če je šest mesecev preteklo od časa zdravniškega preiskovanja.

Če je zavarovani v svojem ali izven svojega delokroga ponesrečil ter umrl, tedaj ni to samo na sebi vzrok, da bi zavod ne plačal zavarovane svote.

Če je zavarovanje trajalo cela tri leta, se izplača v slučaju samomora cela zavarovana svota.

Če tri leta minejo, mogoče je dobiti posojilo z 5% obresti

Po treh letih dobe se, ako se premije ne plačujejo nadalje, police brez premij.

Če je polica radi neplačanja premije svojo veljavo izgubila, mogoče je, da se zopet v teku jednega leta obveljavi, ako je zavarovanec popolnoma zdrav.

Zavarovanje dosmrtno in na doživetje. — Zavarovanje mladostnih oseb. — Zavarovanje otrok. (117-1)

Glavni zastop za Kranjsko: v Ljubljani, Florijanske ulice št. 3.

Zastopniki se iščejo za vse kraje na Kranjskem in naj svoje ponudbe pošljejo gorenji agentura.

Zahvala in priporočilo.

Vsem cenjenim gostom, ki so mene kot natakara v gostilni „**pri Šikcu**“ na Valvazorjevem trgu s svojim obiskom častili in podpirali, se za to tem potom pristočno zahvaljujem.

Ob enem naznanjam, da sem prevzel

znano gostilno „pri Ribiču“

v Ljubljani, na Dolenjski cesti št. 4.

Priporočam se slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk te gostilne, kjer bodem točno in po nizkih cenah postregel z **gor- kimi in mrzlimi jedili, s pristnim vinom**, katero sam direktno od producentov kupujem, ter s priznano dobrim **pivom iz Auer-jeve pivovarne**.

Tužcem so tudi čedna prenočišča na razpolago.

Odličnim spoštovanjem

Anton Zabukovec.

(64-2)

Št. 12168 I. 1899.

Razglas.

(48-3)

Deželni odbor je namestil deželnega praktičnega učitelja za mlekarstvo in sirarstvo, ki ima nalog pospeševati napredek mlekarstva in sirarstva v naši deželi.

Ker se pogostoma slišijo pritožbe, da pomankuje mlekarskim zadrugam, ki se v deželi v tako lepem številu razvijajo, dobrega sirarskega veščaka, ki bi bil njim pri ustanovitvi in ureditvi, kakor tudi v nadaljnjem delovanju v posvet in pomoč, razglašajo s tem deželni odbor, da bo rade volje ugodil prošnjam mlekarskih zadrug, če bodo zahtevali, da se jim določi deželni sirarski veščak v posvet.

Prošnje za to je pošiljati podpisnemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani
dne 3. januarja 1900.

Najboljše črnilo svetá!

Kdor hoče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje **samo**

Fernolendt čreveljsko črnilo

za svetla obutala **samo** (1996-10)

Fernolendt crème za naravno usnje.

Dobiva se

C. kr. priv.

povsodl.

tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.

Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.

Radi mnogih posnemanj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime **St. Fernolendt.**

Naznanilo.

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da sem **otvoril** na **Tržaški cesti v hiši št. 14**

podružnico s špecerijskim

in kolonijalnim blagom

v udobnost svojim p. n. odjemalcem. Založil sem na novo urejeno prodajalnico s **svežim, dobrim blagom** po nizkih cenah, ter bodem skušal svoje p. n. odjemalce kakor doslej tudi v bodoče točno in najvestnejše postreči.

(102-2)

Priporočam se z vso odličnostjo

Ivan Jebačin.

S. 1/00/1

Edikt.

(118-1)

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu je čez vse, kjerkoli se nahajajo premično, potem čez nepremično, v deželah, kjer velja konkurzni red z dne 25. decembra 1868, se nahajajoče premoženje posestnika in neprotokolovanega kramarja **Andreja Pirca v Sodražici** odprlo **konkurs**, ter imenovalo konkursnim komisarjem c. kr. dež. sod. svetnika, **Frana Višnikarja** z uradnim sedežem v Ribnici in za začasnega upravitelja mase **c. kr. poštarija in trgovca Frana Fajdiga v Sodražici**.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 20. januarja 1900. dopoldne točno ob 10 uri, na uradnem sedežu konkursnega komisarja stavijo svoje predloge glede potrjenja za zdaj nastavljenega ali o imenovanju drugega masnega upravitelja in namestnika, ter volijo odsek upnikov, ko so se izkazali z dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkursne mase kako zahtevo kot konkursni upniki, da oznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava

do 13. februarja 1900. leta

pri tem sodišči, ali pri c. kr. okrajnem sodišči v Ribnici po predpisih konkursnega reda, da se izognejo v istem zaprejenih pravnih nasledkov ter jih dne **3. marca 1900.** dopoldne točno ob 9. uri pred c. kr. konkursnim komisarjem pri določenem likvidacijskem dnevu zglasijo za likvidacijo in določitev povrstnega reda.

Pri splošnem likvidacijskem dnevu prisotni zglašeni upniki imajo pravico, po prosti volitvi na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika in članov odbora upnikov, ki so dotedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja končno veljavno.

Daljšje objave tekom konkursne obravnave pa se bodo zglašale v uradnem listu „Laibacher Zeitung“.

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu
oddelek III., dne 9. januarja 1900.

Vabilo

na

VIII. redni občni zbor

Vzajemno podpornega društva v Ljubljani

registr. zadruga z omejenim jamstvom

ki bode

dne 30. januarja 1900 ob 4. uri popoldne

v društveni pisarni, Kongresni trg 17.

Dnevni red:

(121)

1. Nagovor načelnika.
2. Odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Volitev dveh overovalcev zapisnika o VIII. obč. zboru.
4. Poročilo uradnega vodje o računskem zaključku za l. 1899.
5. Volitev člega ravnateljstva.
6. Volitev petero članov nadzorstva.
7. Slučajni nasveti.

V Ljubljani, dne 12. januarja 1900;

Ravnateljstvo.

Opomba: § 27. dr. pravil določuje, da je občni zbor sklepčen, ako je zastopan vsaj deseti del članov osebno. Ako bi to ne bilo pri prvem, vrši se bode drugi občni zbor, na istem kraju, z istim dnevnim redom in ob isti uri dne 14. februarja 1900 ter se bode sklepalo ne glede na število zastopanih deležev.

Po § 41. izstopijo vsi člani ravnateljstva, kateri se zamorejo zopet voliti.

Cenj. g. ženinom in gdč. nevestam priporočam svojo veliko, bogato, največjo zalogo
srebrnine in zlatnine, ure, verižice, prstane, stenske ure, budilke. Namizna oprava (žlice, vilice, nože) iz pravega in kina srebra.

Vse to po jako nizkih cenah in najnovejše vrste.

(123-1)

Za obilen obisk se priporočam z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar
na Velikem trgu nasproti rotovža.

Styria novi modeli
1900-21
imam že v zalogi.

Vsak dan sveži
pustni krofi

potice, pince, šarkelji

pri

(21-3)

Jakubu Zalazniku

na Starem trgu šte. 21.

3 lepa, cena

stanovanja

v najzdravejšem kraju Ljubljane, obstoječa iz 1 in 2 sob, kabineta, kuhinje, shrambe itd. oddajo se z majnikovim trminom.

Hišnik

slovenščine in nemščine zmožen, oženjen ter razume nekoliko vrtnarstva in je vaje konj se vsprejme s 1. majem. (101-1)

Več se izve pri uprav. „Slov. Naroda“.

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarne v Pragi

priznana izborna, bolečine tolažeča mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagovoli to splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „Sidro“ iz Richter-jeve lekarne in sprejme naj se iz opreznosti le take steklenice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elizabete cesta 5. (2006-12)

Hiša na prodaj!

Hiša sredi mesta

na lepem prostoru, v tri nadstropja in z

2 prostornima prodajalnicama

se iz lastne roke takoj pod ugodnimi pogoji prodaja.

Natančneje pove iz prijaznosti upravnništvo „Slov. Naroda“. (56-3)

Praško domače mazilo

iz lekarne

B. FRAGNER-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša ter hladi.

Velika pušica 35 kr., mala pušica 25 kr., po pošti 5 kr. več.

Glavna zaloga lekarna B. Fragner-ja v Pragi

Malá strana, ogelj Ostruhové ulice 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Svarilo!
Vsi deli embalaže imajo zraven stoječo zakonito depozitarno varstveno znamko.

V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardet-schláger, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah Avstro-Ogerske. B (367-19)

Za škrofulozne, tuberkulozne, slabokrvne, slabotne osebe, otroke in odrasle priporočam zdravljenje z mojim priljubljenim in obče znanim

Lahusen-a jodoželeznatim

jetrnim tranom.

Najboljši in najbolj učinkujoči jetrni tran. Okus posebno fin. Se lahko in brez neprijetnosti jemlje. Letošnja napolnitev posebno lepa. Mnogo zdravniških spričeval in zahvalnic. Zdravljenje traja od septembra do maja. Izvirne steklenice v sivih zabojih à gld. 1.50. Zahteva naj se vedno jetrni tran iz lekarne Lahusen v Bremah. Samo tedaj je pristen. Natančnejša pojasnila daje rad izdelovatelj. (2333-3)

Dobiva se vedno svež v Ljubljani v Orlovi lekarni, Jurčičev trg, nasproti železnega mostu in v deželni lekarni pri Mariji pomagaj, Reseljova cesta pri mesarskem mostu.

Pravo
plzensko pivo
z združne pivovarne
vedno popolnoma sveže
v sodih in steklenicah
se dobiva v zalogi
Ivana Gorupa
v LJUBLJANI.
Telefon: št. 90.
(2160-7)

Spretnega pisarja

sprejme takoj

(53-3)

Dr. Fran Mayer

odvetnik v Šoštanj.

Cokolada

(198-51)

SUCHARD

Povsod

* na prodaj. *

Cacao

Ženil bi se

mlad uradnik z imetkom ter 3 letno plačo 2400 K s pravico do pokojnine, ugodne zunajnosti v hrvatskem kopališču blizu stolnega mesta Zagreba z dekletom, ki ima primeren imetek, in sicer takoj. Več se izve pri upravnistvu tega lista pod naslovom „DIOGENES“. (111-1)

C. kr. priv. občna
„Assicurazioni

zavarovalnica
Generali“ v Trstu.

Ustanovljena leta 1831.

Vložna glavica in garancijski zaklad znaša nad 153 milijonov kron.

Tvrdka J. C. Mayer

katera je imela tukajšnje

glavno zastopništvo za Kranjsko

c. kr. priv. občne zavarovalnice „Assicurazioni Generali“ v Trstu

dolgo vrsto let, odložila je to zastopništvo z dnem 1. januarja t. l.

Tajnikom in voditeljem tega glavnega zastopa

imenoval se je vsled predloga gospoda J. C. Mayer-ja

gospod J. N. RÖGER ml.

kateri je doslej oskrboval posel glavnega zastopa pod vodstvom tvrdke J. C. Mayer.

Centralno ravnateljstvo.